

ПРОГРАМА
ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ
НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА
НЕСЕБЪР
2015 – 2020 г.

2015г.

Съдържание

		Стр.
	СЪДЪРЖАНИЕ	2
	Списък на използваните съкращения	3
I.	Въведение	4
II.	Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците на територията на Община Несебър	8
1.	<i>Основни изводи от анализа на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците за нормативната уредба</i>	8
2.	<i>Основни изводи от анализа на състоянието на отпадъците, образувани на територията на Община Несебър</i>	8
3.	<i>Основни изводи от анализа на инфраструктурата за отпадъци</i>	11
4.	<i>Основни изводи от анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците</i>	12
5.	<i>Основни изводи от анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване</i>	13
6.	<i>Основни изводи от анализа на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите</i>	14
7.	<i>Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците</i>	14
8.	<i>Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците</i>	15
III.	SWOT анализ	16
IV.	Цели на общинската програма за управление на отпадъците и алтернативи за тяхното постигане	17
V.	План за действие с подпрограми и мерки за постигането на заложените цели	19
	Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в Община Несебър	19
	Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло	25
	Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците на територията на Община Несебър	31
	Подпрограма за прилагане на изискванията за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	37
	Подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци	41
	Подпрограма за отпадъците от утайки от ПСОВ	48
	Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци	52
	Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците	55
VI.	Координация с други планове и програми	59
VII.	Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Несебър за периода 2015-2020г.	60
	ПРИЛОЖЕНИЯ	61

Списък на използваните съкращения:

БО	Битови отпадъци
БрБО	Биоразградими отпадъци
ЕК	Европейска комисия
ЕС	Европейски съюз
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществени поръчки
ЗМДТ	Закон за местни данъци и такси
ЗМСМА -	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
ИУГ	Излезли от употреба гуми
КР	Комплексно разрешително
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МБТ	Механо-биологично третиране
МРО	Масово разпространени отпадъци
НДНТ	Най-добри налични техники
НСИ	Национален статистически институт
НПУО	Национална програма за управление отпадъците
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
Ооп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПО	Предотвратяване на отпадъците
ППОО	Програма за предотвратяване образуването на отпадъци
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадни води
ПУП	Подробен устройствен план
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и води
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
ТБО	Такса „Битови отпадъци“
СМР	Строително-монтажни работи
ТБО	Такса битови отпадъци

I. Въведение

Основание за изготвяне на програмата

Програмата за управление на отпадъците на Община Несебър 2015 – 2020г (ПУО) е разработена на основание чл. 79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл.52 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО).

Съгласно изискванията на чл. 52, ал.3 от ЗУО настоящата нова Програма се изготвя във връзка с настъпили промени в законодателството по управление на отпадъците – нов, четвърти Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 година, и Националната програма за предотвратяване на отпадъците, неразделна част от Плана, приети с Решение №831 на Министерския съвет от 22.12.2014г. Планът и отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Програмата е изготвена в съответствие със Заповед № РД-211/ 31.03.2015 г. на министъра на околната среда и водите за утвърждаване на „Методически указания за разработване на общински и методически указания за разработване на регионални програми за управление на отпадъците за периода 2015-2020 г.“

Времеви хоризонт на програмата

Настоящата програма се разработва за периода 2015 – 2020г. в съответствие с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците.

Общинската програма очертава бъдещата рамка за управлението на отпадъците. Чрез нея се актуализира и надгражда създадената вече интегрирана рамка за намаляване на вредните въздействия на отпадъците върху околната среда, подобряване на ефективността на използване на ресурсите и увеличаване отговорностите на замърсителите. Основното предназначение на ПУО е да осигури практически инструмент за общината, който предвижда потребностите от бъдещи инвестиции за третиране на отпадъци и финансовите изисквания към реализацията им.

Програма е отворен документ, който може да бъде допълван при следните обстоятелства:

- промяна на нормативната уредба
- промяна на фактическата обстановка - изменения на целите и приоритетите
- по препоръка на компетентните органи
- при конкретизация на инвестиционните проекти
- при изтичане на периода ѝ, което дава възможност за вземане на навременни и адекватни мерки при изпълнение на политиката, свързана с управлението на отпадъците.

Отпадъци в обхвата на ПУО

ПУО включва в обхвата си отпадъците, които са в приложното поле на ЗУО и в същото време управлението им е от компетенциите на общинските власти:

- битови отпадъци;
- строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- производствени отпадъци – утайки от ГПСОВ;
- опасни отпадъци от домакинствата.

Съдържание и подход за разработване на програмата

Програмата обхваща всички задължения на местната администрация за третиране на

отпадъците, произтичащи от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). В нея се включват мерките за предотвратяване образуването на отпадъците, събирането, транспортирането, третирането, оползотворяването и обезвреждането на различните потоци отпадъци, образувани от жизнената дейност на гражданите, както и от административни, търговски, промишлени и други източници.

Разработването на целите на Програмата за управление на отпадъците (ПУО) на Община Несебър и мерките за тяхното постигане се осъществи на основата на изготвените анализи на съществуващото състояние по управление на отпадъците в общината и основните изводи и препоръките в анализите за подобряване на системите за управление на отпадъците. Анализите са представени в Приложение към Програмата.

При разработването на програмата е спазена йерархията за третиране на отпадъците, изградена съгласно изискванията на Европейският съюз, а именно:

1. Предотвратяване образуването на отпадъците;
2. Подготовка за повторна употреба;
3. Рециклиране;
4. Друго оползотворяване (оползотворяване за получаване на енергия);
5. Обезвреждане.

Към програмата за управление на отпадъците на Община Несебър е разработена и общинска подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО) в съответствие с НПУО 2014-2020г.

Програмата е инструмент, чрез който се цели достигането на екологосъобразно третиране на отпадъците и чрез която оползотворяването и рециклирането на образуваните отпадъци са основен принцип в изграждането на политиката по управление на отпадъците. Изпълнението на програмата освен за подобряване на управлението на отпадъците на територията на Община Несебър, допринася за изпълнение и на регионалните цели за рециклиране на отпадъците, както и намаляване количеството на депонираните отпадъци.

Информирание на обществеността

Програмата се разработва в консултации със заинтересованите страни от общината и задължително предвижда мерки за информирание относно хода на изпълнението ѝ. С цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал.7 от ЗУО Програмата се публикува на интернет страницата на общината.

Органи за разработване и одобрение

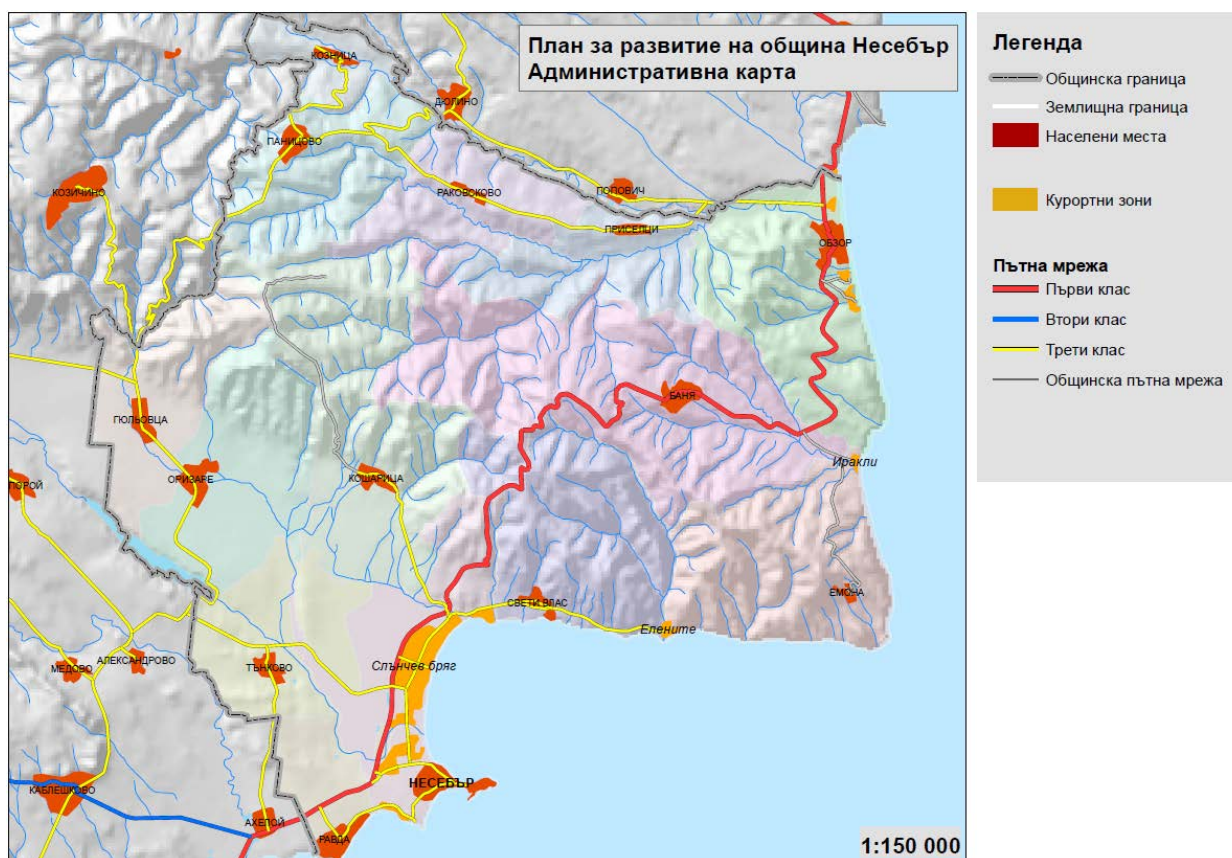
Програмата се приема от Общински съвет, който контролира нейното изпълнение. Съгласно изискванията на чл.52 (9) от ЗУО Кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Обща характеристика на общината

Община Несебър е една от 13-те общини в Бургаска област, разположена в североизточната ѝ част с граници:

- на север с общините Бяла и Долни Чифлик;
- на запад с община Поморие;
- на изток с Черно море.

Общата площ на общината представлява 5,43% от площта на Област Бургас, което се равнява на 420.443 кв.км.

Фиг. 1: Административна карта на Община Несебър

Демографски и социално-икономически характеристики на Община Несебър

Община Несебър е съставена от 14 населени места, от които 3 града (гр. Несебър, вкл. к.к.Слънчев бряг, гр.Обзор и гр.Св.Влас) и 11 села. Населението на общината към 31.12.2014г. е 25 729 жители по данни на НСИ, от които 17 523 жители или 68,1% от общото население е концентрирано в градовете, а останалите 31,9% живеят в 11-те села на общината.

Териториалното разпределение на населението е неравномерно със силен превес на Общинския административен център - гр. Несебър (в т.ч. к.к. Слънчев бряг) и курортните населени места – гр. Св.Влас, гр.Обзор и с. Равда, където е съсредоточено около 76.4% от постоянно пребиваващото население в общината.

Икономическото развитие на Община Несебър е над средното за страната. Тя е сред общините, които заемат изключително важно място в развитието на Черноморския регион и областта. Най-съществено значение за икономическия растеж на общината имат три отрасли - туризъм, следван от търговия и селско стопанство.

Туризмът е сред малкото отрасли на икономиката в България, които показват тенденции за растеж през последните години. Наблюдава се значителен ръст основно в изградената леглова база, места за хранене и развлечения, както и ръст на броя на туристите. Легловата база в Община Несебър е съсредоточена основно в к.к. Слънчев бряг, гр. Несебър, гр.Обзор, гр. Св. Влас, с. Равда, в.с. Елените. В общината са категоризирани 4 189 броя средства за подслон и места за настаняване с 54 443 стаи, а категоризирани заведения за хранене и развлечения са 2 099 бр. със 193 250 бр. места.¹

¹ Общински план за развитие на Община Несебър 2014 – 2020 г.

Търговията и услугите на територията на общината са сравнително добре развити и задоволяват основните потребности на населението. По-слабо представено е земеделието. Отглеждат се предимно овощни видове (праскови, ябълки, череши, бадеми, орехи и др.). Животновъдството се развива предимно в дребни семейни стопанства. Около 40 % от територията на общината е земеделска земя (168 200 дка), като от тях обработваеми са 72.3 % или 121 606 декара.

Промишлеността е традиционно слабо развита. Тя има предимно спомагателна роля, без значим принос в устойчивата икономика и е насочена главно към обслужване на туристическия сектор. Има малки предприятия и то предимно в сферата на дървообработващата и хранително-вкусовата промишленост, която се развива предимно в малки цехове.

Община Несебър участва в Регионално сдружение за управление на отпадъците - Регион Бургас заедно с общини Бургас, Айтос, Камено, Карнобат, Несебър, Поморие, Руен и Сунгурларе. Основната цел на сдружението е изграждане на устойчива система за управление на отпадъците, която да осигурява необходимата инфраструктура за третиране, оползотворяване и екологосъобразното обезвреждане на битови в т. ч. биоразградими, опасни отпадъци от домакинствата и строителни отпадъци, генерирани на територията на региона.

Фиг. 2. Административна карта на област Бургас с означен обхват на регион за управление на отпадъците Бургас

С въвеждане на регионалната система (2015г.), дейностите по управление на отпадъците се решават на регионално ниво. Новата общинска политика за управление на отпадъците налага, както координиране с регионалната система, така и активно участие в установяването и развитието на регионалната организация. Чрез създаване на Сдружението всички общини, участващи в него си поделят разходите по поддръжката, експлоатацията и мониторинг на съоръженията и вземат общи решения за бъдещото третиране на отпадъците.

II. Основни изводи от анализа на състоянието и прогнозите за бъдещо развитие в управлението на отпадъците на територията на Община Несебър

1. Основни изводи от анализа на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците за нормативната уредба

Изводите, които могат да се направят от този анализ са, че Община Несебър своевременно съумява да прилага законодателството на местно ниво и да изпълнява вменените ѝ задължения в подзаконовата нормативна уредба, а именно:

- Актуализация на общинската нормативна уредба, свързана с управление на отпадъците.
- Изготвяне на ежегодни отчети по приетите програми.
- Общината е предприела мерки за поетапно изпълнение на целите и приоритетите за третиране на отпадъците на територията си.
- Сключени са и се поддържат договори с организации за управлението на различни видове масово разпространени отпадъци.
- Осигурява се финансов ресурс за извършването на дейностите по управление на отпадъците на територията на общината както и за внасянето на отчисленията за депониране на отпадъците.
- Предприети са мерки за намаляване количествата на депонираните отпадъци, чрез предварителното им третиране.
- Води се отчетност на количествата събрани и депонирани отпадъци.
- Определени са целите и насоките на общината за изпълнение на законодателството.
- Организирано е разделно събиране на отпадъците.
- Спазват се изискванията на подзаконовата нормативна уредба при определяне на площадки за третиране и/или третиране на отпадъци.
- Определени са правата и задълженията на гражданите и фирмите, относно управлението на отпадъците.

2. Основни изводи от анализа на състоянието на отпадъците, образувани на територията на Община Несебър

В анализа на отпадъците са изследвани основните тенденции и данни по отношение на образуването и методите на третиране на отпадъците, като са направени констатации във връзка с поставените цели в националното законодателство по управление на отпадъците. На основата на анализите са направени следните изводи и препоръки:

Битови отпадъци:

Общината организира дейностите по събиране на отпадъците, като дейността от почти 20 години се извършва от Общинско предприятие Управление „БКС” - гр. Несебър. Това е предимство пред общината, тъй като услугата през годините се е усъвършенствала и развивала, с което е постигната ефективна система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци, обхващаща 100% от населените места.

Данните за образуваните отпадъци през последните години показват положителна тенденция за намаляване на общото количество събрани смесени битови отпадъци в общината, което е предпоставка за намаляване на количествата на отпадъците за депониране.

В изпълнение на разпоредбите по чл.19, ал.3, т.7 и наредбите по чл.13, ал.1 от ЗУО за организиране на системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки и масово

разпространени отпадъци, общината има сключени договори за сътрудничество в областта на разделното събиране на: отпадъци от опаковки; излязло от употреба електрическо и електронно оборудване; негодни за употреба батерии и акумулатори; излезли от употреба моторни превозни средства и по повторна употреба, рециклиране и/или оползотворяване на отпадъци от моторни превозни средства; излезли от употреба гуми.

Съгласно изискванията към системите за разделно събиране на биоотпадъци по Приложение 1 към Наредбата за третиране на биоотпадъци, приета с Постановление №235 на Министерски съвет от 2013г. (ДВ, бр.92 от 2013г.), биоотпадъците трябва да се събират разделно при източника на образуване (домакинства, търговски и административни обекти и заведенията за обществено хранене), като общината трябва да осигури съдове за многократно ползване, отговарящи на изискванията по чл.6, ал.2 и ал.3 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета с ПМС № 275 от 06.12.2013 г., Обн. ДВ, бр. 107 от 13 Декември 2013г.

В общината има възможности за създаване на системи за домашно компостиране, които се препоръчват за по-малките населени места, попадащи в райони тип В до 3000 жители, съгласно представеното райониране в Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020).

Наблюдаваните тенденции показват, че общината има капацитет да постигне националните и европейските количествени цели за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.

Стартираният проект за определяне на морфологичния състав на битовите отпадъци ще има важно значение за прецизиране на количествата и изпълнението на целите, включително за битовите биоотпадъци.

Отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР)

Третирането на строителните отпадъци е един нов и голям ангажимент, както към общините, като по-чести Възложители на строително-монтажни работи, така и за физическите и юридически лица, извършващи дейности с такива отпадъци. Закона за управление на отпадъците определя като задължение на общините да отговарят единствено за организиране на събирането, оползотворяването и обезвреждането на ОСР от ремонтна дейност, образувани от домакинствата на територията на съответната община. Общините имат ангажименти по отношение на строителните отпадъци и в случаите, когато общината е Възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи.²

Дейностите по събиране, транспортиране, подготовка преди оползотворяване и/или обезвреждане, материално оползотворяване, както и по обезвреждане на строителни отпадъци се извършват от лица, притежаващи документ по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

Въпреки описаните в общинската уредба, в т.ч. Наредба №6 за опазване на околната среда на територията на Община Несебър, забрани относно нерегламентираното изхвърляне и третиране на строителни отпадъци, основен проблем в общината е изхвърлянето им в контейнерите за събиране на битови отпадъци или отпадъци от опаковки, с което се

---

² По-подробно тези изисквания са разгледани в Анализа на нормативната уредба

намалят количествата на рециклируемите отпадъци и съответно възможността за тяхното оползотворяване.

С въвеждане в експлоатация на регионалната система за управление на отпадъците всички разделно събрани строителни отпадъци ще бъдат третираны на обособената площадка за строителни отпадъци на ПСО - гр. Несебър. Площадката е снабдена с мобилна роторна трошачка с капацитет от 311 куб.м./час., като натрошените материали ще се разделят по фракции, което дава възможност част от рециклираните строителни материали да се използват отново в строителството. По този начин изпълнението на заложените количествени цели за материално оползотворяване по видове строителни отпадъци в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали, както и във връзка с чл.43, ал.4 от ЗУО са достижими.

Утайки от ГПСОВ

В България, депонирането е най-често срещания метод за обезвреждане на утайките. На европейско ниво все повече се предпочитат методите на изгаряне с оползотворяване на енергията и извличане на фосфора, въпреки че широко се прилагат и методите за оползотворяване в земеделието, и за възстановяване на нарушени терени.

Тенденциите са за увеличаване на количествата образувани утайки на територията на общината, предвид непрекъснатото нарастване на населението и големия брой пребиваващи туристи през летния сезон.

Третирането на утайките от ГПСОВ представляват около половината от всички разходи за третиране и обезвреждане на отпадъчните води, което е причина за внимателно анализиране на бъдещите планове за третиране и обезвреждане на генерираните количества утайки. Използваните методи на стабилизиране на утайките в ГПСОВ „Несебър-Слънчев бряг- Равда“ чрез анаеробно третиране е модерно и екологично решение в сравнение с третирането на сурови утайки с вар, което се прилага от редица ГПСОВ в страната.

Качествените характеристики на третираните утайки от ПСОВ „Несебър-Слънчев бряг-Равда“ са с добри агрохимически и микробиологични показатели и напълно удовлетворяват изискванията на Наредбата за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистване на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието и успешно биха могли да бъдат прилагани в селското стопанство при спазване на законовите разпоредби.

Въз основа на прогнозите за увеличение на генерираните утайки и стремеж за постигане на количествените цели на европейско/национално ниво в оползотворяването на утайките, могат да се предприемат следните действия:

Внимателно проучване на възможностите, с цел кандидатстване за финансиране от ОПОС 2014-2020г. В последния вариант на ОПОС 2014-2020г. (май 2014г.) е предвидена възможност за финансиране на проекти на съществуващи ГПСОВ с оглед решаване на въпросите с генерираните утайки;

За изпълнение на целите по оползотворяване на утайките, заложен в НСПУУ, от изключителна важност е информираността на персонала, относно най - добрите налични техники на европейско и национално ниво, свързани с управлението на утайките. В тази връзка добро решение е изготвяне на програми за обучение, с цел надграждане на знания, свързани с нови технологии и мерки по третиране и оползотворяване на утайките, и идентифициране на възможности за финансиране;

3. Основни изводи от анализа на инфраструктурата за отпадъци

Анализите на инфраструктурата за разглежданите потоци отпадъци дават основание да се направят следните основни изводи и препоръки:

Община Несебър е партньор на Община Бургас за изграждането на регионална система за управление на отпадъците в регион Бургас, включваща: “Регионално депо за неопасни отпадъци за общините Камено, Бургас, Айтос, Карнобат, Несебър, Поморие, Руен, Средец и Сунгурларе”, с. Братово и две претоварни станции – в Несебър и Карнобат. Регионалното депо е изградено на територията на с. Полски извор, Община Камено с обща площ 27.9 хектара. Въведено е в експлоатация от 25.05.2015 година.

Претоварна станция за отпадъци- гр.Несебър, която е третия компонент от Регионалната система за управление на отпадъците в регион Бургас е предвидена за обслужване на Общини Несебър и Поморие. Станцията, разположена в местността “Чешме тарла”, землището на с.Равда е с капацитет за 15 000 тона битови отпадъци/годишно, 1 000 – 2 500 тона на месец (по-високата месечна стойност се отнася за трите ваканционни месеца, когато следва да се приемат отпадъци от туристи).

На площадката на ПСО-гр. Несебър е осигурена необходимата инфраструктура за:

- Предварително третиране - уплътняване на смесени битови отпадъци;
- Третирането на едрогабаритни отпадъци (ЕГО) и строителни отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата;
- Разполага с контейнерна площ (екопарк), за приемане, сортиране и временно съхраняване в съдове или определени складови площадки в рамките на терена на изброените по долу групи отпадъци до предаването им за крайно обезвреждане:
  - o Битови отпадъци от хартия, картон, метали, пластмаси и стъкло;
  - o Опасни битови отпадъци;
  - o Масово разпространени отпадъци;
  - o Градински отпадъци.

В анализа на инфраструктурата за отпадъците са описани подробно по код и наименование, съгласно Наредба №2/2014г. всички отпадъци, разрешени за приемане на територията на ПСО-гр.Несебър.

Уплътнените отпадъци в контейнери с обем 24 куб.м. се транспортират по 2 бр. в транспортна композиция от контейнеровоз и ремарке от Претоварната станция до Регионалното депо Бургас. На площадката на регионалното депо е осигурена следната необходимата инфраструктура за:

- Предварително третиране - сепариране на смесени битови отпадъци;
- Третирането на строителните отпадъци от ремонтна дейност на домакинствата;
- Инсталация за третиране на Едрогабаритни отпадъци (ЕГО) от домакинствата;
- Компостиране на зелени и градински отпадъци;
- Разполага със съвременно депо за обезвреждане на остатъчните битови отпадъци, които не подлежат на рециклиране и оползотворяване.

Всички дейности по управление на отпадъците на територията на ПСО – гр.Несебър ще се извършват от Общинско предприятие „Управление на отпадъците – Несебър”, със следния предмет на дейност:

- управление, експлоатация и поддържане на Претоварна станция за отпадъци Несебър;
- уплътняване и претоварване на битовите отпадъци на специализирани контейнери;
- транспортиране на контейнерите с отпадъци до регионалното депо;
- третиране на строителни отпадъци на територията на ПСО – гр.Несебър.

Общината е изградила ефективна система за организирано сметосъбиране, чрез разполагане на контейнери. Съдовете се подменят и допълват ежегодно, и се обслужват по график от специализирана техника. Организираното събиране и транспортиране на отпадъците се извършва от структурите на Общинско Управление „БКС“ – гр. Несебър. Основната дейност на управлението се състои в сметосъбиране, сметоизвозване и поддръжка на транспортните средства, озеленените площи, пътни настилки и тротоари и се извършва на основание издадено Решение № 02-РД-184-02 от 02.07.2015г за изменение и допълнение на регистрацията по чл.35, ал.3 от ЗУО и Регистрационен документ № 02-РД-184-01 от 30.07.2014г.

Общината е организирала разделното събиране на пет от големите потоци отпадъци на територията си чрез сътрудничество с организации за масово разпространени отпадъци, получили разрешение за съответната дейност от МОСВ, като е осигурила необходимата инфраструктура за събиране, транспортиране и последващо оползотворяване на отпадъци от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО, излезли от употреба гуми, батерии и акумулатори. От друга страна в изпълнение изискванията на ЗУО, Община Несебър е осигурила площадка на територията на ПСО-Несебър, на която гражданите могат да оставят разделно събраните опасни отпадъци от бита, от ремонтна дейност, едрогобаритни отпадъци, рециклируеми, зелени и други разделно събрани отпадъци.

В общината има няколко пункта за изкупуване на битови отпадъци от хартия и картон, метал пластмаса и стъкло, но същите не се контролират от нея и липсва информацията относно количествата на събраните отпадъци от тях.

Необходимо е да бъде осигурена инфраструктура за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци при източника на образуване в т.ч. домакинства, търговски и административни обекти и заведенията за обществено хранене – специализирани автомобили за събирането и извозването им, контейнери за събиране и съхранение и др.

Регионалната система за управление на отпадъците (РСУО) е осигурена с необходимата инфраструктура за компостиране на зелени и градински отпадъци. До 2019г. се предвижда изграждане и въвеждане в експлоатация на инсталация за компостиране на територията на ПСО-Несебър. За тази цел е предвиден и потенциал за увеличаване капацитета на ПСО – Несебър. До момента в общината няма разработени и въведени в действие проекти за домашно/фамилно компостиране на растителни и биоразградими отпадъци.

Необходимо е да се предприемат действия на регионално ниво за осигуряване на инсталация за анаеробно разграждане на биоотпадъци от хранителен произход, с цел постигане на целите за оползотворяване на биоразградимите битови отпадъци.

Осигурена е необходимата инфраструктура за третиране и оползотворяване на отпадъците от строителство и разрушаване, генерирани на територията на общината. Предприети са и мерки за третиране на утайките от ГПСОВ, както и последващото им оползотворяване в земеделието, чрез обмен на информация с представители на „Стопанска академия“ за популяризиране на употребата на утайки от пречистване на отпадъчни води сред по – големите земеделски производители.

4. Основни изводи от анализа на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците

Анализът на институционалния капацитет има за цел да установи евентуални недостатъци и несъответствия в капацитета на общината в сферата на управлението на отпадъците.

В Община Несебър няма административно звено отговорно единствено за управление на отпадъците. Тези функции са възложени на отдел „Екология“ към Дирекция „Управление на проекти по еврофондове и екология“, Общинско Предприятие „Управление на отпадъците Несебър“ и Управление „БКС“, град Несебър. Експертите от Отдел „Екология“ упражняват непрекъснат контрол върху дейностите по управление на отпадъците, сметосъбирането и сметоизвозването на образуваните отпадъци, системата за разделно събиране на отпадъците; извършват се проверки по сигнали и жалби на граждани, свързани с околната среда; упражнява се контрол върху дейностите по обслужване на контейнерите за отпадъци – спазване на графици за извозване и за метене на улици и площади; следене за цялостното изпълнение на ангажиментите, които са възложени на фирмите, чрез договор; информиране на обществеността за дейности и мероприятия свързани с отпадъците; изготвяне и обобщаване на различни планове, програми, справки и др. свързани с горепосочените дейности.

Отдел „Екология“, има следната структура:

- Началник отдел;
- Главен експерт „Проекти, планове и програми по опазване на околната среда“;
- Старши експерт „Деловодство и разрешителен режим“;
- Старши експерт „Контрол по опазване на околната среда“;
- Младши експерти „Контрол по опазване на околната среда“;
- Старши специалисти „Контрол по опазване на околната среда“.

Дейностите по сметосъбирането и сметоизвозването на отпадъците се извършват от Общинско Управление „БКС“ - гр. Несебър.

С Решение на ОбС – Несебър от началото на 2015г. беше създадено Общинско Предприятие „Управление на отпадъците Несебър“, което да извършва и контролира необходимите дейности по приемане на транспортираните до Претоварна станция – Несебър отпадъци от общините Несебър и Поморие, както и организиране на последващото им транспортиране до Регионалното депо за неопасни отпадъци „Братово – Запад“.

Във връзка с финансовото, правното и административното обезпечаване на политиката за управление на отпадъците функции са възложени на дирекции в общата администрация.

От направения анализ се установи, че в Община Несебър не се наблюдават смесване и дублиране на функции между основните звена, като за дадена дейност по отпадъците всяко звено има ясно формулирани функции за нейното изпълнение, което е предпоставка за добра координация между отделните звена. Функциите на структурните звена в общинската администрация осигуряват в голяма степен възложените с нормативната уредба правомощия.

5. Основни изводи от анализ на замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

Общината разполага с две депа за обезвреждане на битови отпадъци:

- ✓ Депо за битови отпадъци, разположено в м. „Балабана“, землище на гр.Обзор, Община Несебър;
- ✓ Депо за неопасни отпадъци, разположено в м. „Чешме тарла“, землище с.Равда, Община Несебър.

Експлоатацията на общинските депа за битови отпадъци на територията на Община Несебър ще продължи до пренасочване на потока отпадъци към Регионално депо в с.Полски извор, Община Камено. С това депонирането на отпадъци на общинските депа ще бъде преустановено и ще се престъпи към извършване на действия за тяхната

рекултивация. Община Несебър е сключила договор за изготвянето на проект за рекултивация на общинското депо за неопасни отпадъци в землището на с. Равда. Предстои изготвяне на проект за рекултивация и на депо за битови отпадъци в землището на гр.Обзор. Изпълнението на проектите за рекултивация, както и следексплоатационните грижи и мониторинг на депата ще гарантират предотвратяване замърсяването на компонентите на околната среда и ограничаване на риска за човешкото здраве.

Към момента в общината липсват други замърсявания, за които да не са взети мерки по възстановяване на терените.

6. Основни изводи от анализа на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите

Общината е уредила в местната си нормативна уредба формите и начините на плащане за извършваните услуги по управлението на отпадъците на територията си.

В приетата от Общински съвет Наредба №6 за опазване на околната среда на територията на Община Несебър е указан редът за извършването на дейностите, глобите и санкциите за замърсяване на общински места с отпадъци и др. Приходите от наложените глоби и имуществени санкции за нарушаване на законовите разпоредби или наредбите на общината във връзка с управлението на отпадъците и опазването на околната среда, се изразходват за екологични проекти и дейности по приоритети, определени в общинските програми.

В Наредбата за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги на територията на Община Несебър, предоставяни от общината е указан редът за заплащане на такса „Битови отпадъци”, както и дейностите, които покрива. Към момента събраната сума от таксите покрива всички необходими дейности по извършването на управлението на отпадъците.

С настъпващите промени в управлението на отпадъците на регионално ниво на територията на Община Несебър, са извършени допълнения в Наредба №11 за определяне и администриране на местни такси и цени на услуги на територията на общината, относно цените за заплащане на услугите по управление на отпадъците на регионално ниво.

Определената такса за третиране на тон отпадък, постъпил в регионалната система за управление на отпадъците – регион Бургас е еднаква за всички членове на регионалното сдружение.

7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

Основната информираност на населението на Общината е чрез интернет страницата www.nessebareco.com, където има създадена рубрика „Състояние на околната среда”. Общината е разработила добра система за информираност, като голяма част от извършваните дейности се публикува.

Информация за управление на отпадъците в общината се разпространява и чрез публикуване на съобщения на информационното табло в центъра за административно обслужване, както и при необходимост в местните вестници. Общината е наложила през годините няколко кампании сред населението, които целят привличането на интереса им към дейностите по управлението на отпадъците. Ежегодно се провеждат информационни кампании със служителите на общинска администрация с цел обмен на информация с населението и лицата в частния сектор. Провеждат се и кампании с тясното

сътрудничество на общината и организациите по оползотворяване два пъти годишно (пролетно-летни и есенно-зимни информационни кампании). При провеждане на кампаниите се разпространяват информационни материали (листовки и плакати) сред населението, свързани с различни групи отпадъци и тяхното третиране.

8. Анализ на информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците

Информацията за отпадъците и извършваните дейности с тях от общината е достатъчна и надлежна. Проблемът при осигуряване на данните за образуваните отпадъците в общината е свързан основно с данните от лицата, занимаващи се с изкупването на отпадъци от хартия, картон, пластмаса, метал, отпадъци от черни и цветни метали, събрани отпадъци извън системите за разделно събиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване и батерии и акумулатори.

Необходимо е определяне на ясни правила и задължения за ежегодно предоставяне на информация от лицата, извън организирания системи от общината.

III. SWOT анализ

За определяне на целите и приоритетите за управлението на отпадъците в Община Несебър е направен анализ на силните и слабите страни на съществуващите условия и са посочени факторите, които предоставят възможности за постигане на националните цели за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на различни потоци битови отпадъци или обратно - те са заплахата за осъществяването им (SWOT анализ³). Между елементите на този анализ има отделни взаимовръзки, които разкриват потенциала или проблемите, които стоят на преден план за разрешаване.

Силни страни	Възможности
<ul style="list-style-type: none"> - Община Несебър участва в регионално сдружение за управление на отпадъците – Регион Бургас. Чрез РСУО е осигурена необходимата инфраструктура за предварително третиране, оползотворяване, рециклиране и обезвреждане на битови и строителни отпадъците. - Общината предоставя по-голяма част от изискваните досега услуги по управление на отпадъците – сметосъбиране, обезвреждане, сключени договори с организации за разделно събиране и оползотворяване на пет от общо шест потока МРО. - На територията на общината има изградена Претоварна станция за отпадъци, която разполага с площадка за третиране на строителните отпадъци и контейнерна площ за приемане на отпадъци от домакинствата и гражданите. 	<ul style="list-style-type: none"> - Осигуряване на средства по оперативни и/или национални програми за финансиране на проекти. - Промяна на обществените нагласи в полза на екологосъобразно и ефективно управление на отпадъците. - Прилагане на регионален принцип на управление на отпадъците. - Рекултивация на общинските депа в Община Несебър. - Развитие на системите за разделно събиране на МРО.
Слаби страни	Заплахи
<ul style="list-style-type: none"> - Липсва изградена инсталация за оползотворяване на разделно събрани биоотпадъци (хранителни и кухненски отпадъци). 	<ul style="list-style-type: none"> - Необходимите публични инвестиции и оперативни разходи за управление на отпадъците съобразно нормативните изисквания и достигане на набелязаните цели са значителни. - Преминаването към нови схеми за определяне на такса битови отпадъци, което да доведе до повишаване на такса битови отпадъци за населението.

2 SWOT = съкращение от английски език- Strengths - Weaknesses - Opportunities –Threats - анализ на силните и слабите страни на възможностите и заплахите

IV. Цели на общинската програма за управление на отпадъците и алтернативи за тяхното постигане

Цели на общинската програма за управление на отпадъците

Отправна точка за определяне на стратегическите цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Несебър за периода 2015-2020 г. са направените изводи от анализа на състоянието за управление на отпадъците на територията на общината, препоръките и SWOT анализът, както и целите на националната политика за управление на отпадъците и ефективно използване на ресурсите, респ. предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. В съответствие с това са идентифицирани генерална и четири стратегически цели на общинската програма.

Генерална дългосрочна цел: Ефективно използване на отпадъците като ресурси и намаляване на генерирането и на депонирането им.

Стратегическите цели, чието постигане през периода на Програмата ще допринесе за изпълнението на генералната стратегическа цел, са:

Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.

Цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.

Цел 3: Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда.

Цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Тези цели са в синхрон с целите на Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

В обхвата на Програмата за управление на отпадъците на Община Несебър 2015-2020г. са разработени осем подпрограми, с включени мерки, които водят до изпълнението както на оперативните цели на всяка от подпрограмите, така и на четирите стратегически цели.

Стратегическа цел	Подпрограма
<p>Цел 1 Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци
<p>Цел 2 Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло. ▪ Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците. ▪ Подпрограма за изпълнение на изискванията за рециклиране и

Стратегическа цел	Подпрограма
	<p>оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци. ▪ Подпрограма за отпадъците от утайки от ПСОВ.
<p>Цел 3 Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци.
<p>Цел 4 Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.

Всяка от подпрограмите съдържа кратка въвеждаща текстова част, в която са представени ключови изисквания, предизвикателства и оперативни цели, както и основни съображения, свързани с постигане на целите. Мерките са представени в табличен вид съгласно Методологичните указания за разработване на план за действие на Методологията за стратегическо планиране в Република България, разработена от Съвета за административна реформа към Министерски съвет (2010 г.).

Мерките могат да се групират и като инвестиционни мерки и неинвестиционни мерки.

Инвестиционните мерки включват основно изграждане на инсталация за компостиране на зелени отпадъци, както и осигуряване на инфраструктура за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци. Възможни са и някои неголеми инвестиционни мерки за строителни отпадъци, както и мерки за доразвитие на системите за управление на утайките от ПСОВ.

Неинвестиционните мерки или както се наричат често "меки" мерки включват разнообразие от дейности, в т.ч. нормативни промени; развитие на административен капацитет; подготовка на проекти; подобрения на контролни дейности; информационни кампании; разработване и внедряване на единна информационна система за отпадъците и други.

Съобразно принципите и политиките на общината, подпрограмите и плановете за действие могат да бъдат допълнени и/или променени от органа, който приема програмата, при смяна на възгледите и приоритетните цели за изграждане на политиката за управление на отпадъците и при смяна на законодателната рамка, която ги определя.

V. План за действие с подпрограми и мерки за постигането на заложените цели

Стратегическа цел 1

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в Община Несебър

1. Въведение и основни положения

В съответствие с Рамковата директива за отпадъците на ЕС от 2008 г. и изискванията на Закона за управление на отпадъците, в края на 2014 г. Министерският съвет одобри първата Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъци (НППО), като неразделна част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г.

ЗУО изисква кметовете на общини да разработят и изпълняват програма за управление на отпадъците за територията на съответната община, съответстваща на структурата и съдържанието на Националния план. В съответствие с тези изисквания на ЗУО Община Несебър разработи настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци (ППОО) като неразделна част от Програмата за управление на отпадъците 2015-2020 на територията на Община Несебър.

Целта на тази подпрограма е насърчаване на населението, фирмите и институциите от страна на общината към различни мерки и методи, които да доведат до предотвратяване образуването на отпадъците, т.е. предприемане на конкретни действия, от които би могло да се намали образуването на отпадъците, там където е възможно.

Предотвратяването на образуването на отпадъците има за цел да допринесе за намаляване негативното влияние върху компонентите на околната среда, върху които влияе депонираният отпадък, чрез отделянето на газове и инфилтрат при протичащите процеси на гниене, както и върху намаляване използването на природни ресурси, неминуемо свързани с третирането и обезвреждането на отпадъци. Като цяло тази цел се изпълнява на национално ниво, тъй като тези мерки основно са насочени към производителите на продукти, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци. Въпреки това мерките на местно ниво също са с голямо значение за постигане изпълнението ѝ. В компетенциите на общинската администрация могат да се предприемат конкретни дейности и мерки за предотвратяване образуването на отпадъци като например реализация на проекти за домашно компостиране и информационни кампании за повишаване осведомеността на населението.

2. Място на предотвратяването на образуване на отпадъци в йерархията за управление на отпадъците

Съгласно рамкова директива за управление на отпадъчните (2008/98/ЕО), под предотвратяване на образуването на отпадъци се разбира:

“Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- *количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;*
- *вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве;*
- *съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите”.*

Предотвратяването на отпадъци има най-висок приоритет в йерархията на управление на отпадъците. Най-общо, предотвратяване на отпадъци означава да не възникват отпадъци, тъй като веднъж възникнал, отпадъкът не изчезва, а само се променя като вещество чрез депонирането, изгарянето, рециклирането. В тази връзка мотото на Националната програма за предотвратяване образуването на отпадъци е „*Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал*”.

3. Цели на общинската подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в Община Несебър

3.1.Базова информация

Данните от анализа на образуваните отпадъци показва, че Община Несебър е със сравнително добри тенденции през последните години за намаляване на генерираните битови отпадъци. Прогнозите са, че с въвеждането на регионална система за управление на отпадъците от 2015г., в т.ч. изграждане на инсталация за сепариране, компостираща инсталация за зелени отпадъци и инсталация за рециклиране на отпадъци от строителството и разрушаването, ще се намали съществено количеството на депонираните битови отпадъци. Въпреки бързите темпове на подобряване на икономическото развитие и повишаване на жизнения стандарт на населението, трябва да се запази тенденцията на намаляване на количество на генерираните битови отпадъци, като безспорно най-ефективният метод за това е предотвратяване на тяхното образуване.

3.2.Основа за формулиране на целите съгласно изискванията в НПО

В европейското и в българското законодателство се определя пет-степенна йерархия за отпадъците. Тази йерархия не трябва обаче да се разглежда като напълно „статична”, а трябва да се разбира, че предимство имат тези действия, които водят до изпълнение на основната цел, а именно прекъсване на връзката между икономическия растеж и свързаното с това вредно влияние върху човека и околната среда поради образуване на отпадъци (чл.29, точка 2 на РДО и чл. 50 от ЗУО). В тази връзка предотвратяване образуването на отпадъци е съществена цел, но не е самоцел. Мерки за предотвратяването на отпадъци не би трябвало да са препоръчителни, ако не водят до общо намаляване на вредното влияние върху околната среда и човешкото здраве. При определяне на целите трябва да се има предвид и техническите възможности за реализацията им, и правомощията на общинската администрация.

В ЗУО, чл.31 и чл.34 са определени конкретни цели при управлението на отпадъците, съгласно които до 2020г.:

- количеството на депонираните биоразградими отпадъци трябва да намалее с не по-малко от 35%;
- повторно употребените, рециклираните и оползотворените по друг начин строителни отпадъци трябва да достигне 70% от общото им тегло;
- при отпадъчните материали от хартия, картон, метал, пластмаса, стъкло – до 50% от тях, трябва да са разделно събрани и рециклирани. Системите за разделно събиране на опаковки задължително включват всички населени места с повече от 5000 жители.

Изпълнението на тези количествено измерими цели води и до намаляване на съответните количества образувани отпадъци.

3.3.Определяне на целите

Стратегическата цел е подпомагана от оперативни цели, чието изпълнение от своя страна се достига чрез пакет от мерки.

Съгласно резултатите от направените анализи за съществуващото състояние и прогнози за развитие, в т.ч. и социално - икономическите аспекти, за постигане на стратегическата цел на програмата е определена оперативна цел и индикатори за изпълнението ѝ.

***Стратегическа цел 1** „Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване“*

***Оперативна цел:** Намаляване на количеството на генерираните отпадъци.*

Оперативната цел е в синхрон с основната цел на европейската и националната политика в областта на околната среда „Прекъсване на връзката между икономическия растеж и нарастващото използване на ресурсите, което води до негативно влияние върху човека и природата“.

4. Анализ и описание на съществуващи мерки за предотвратяване образуването на отпадъци и оценка на възможностите за прилагане на подходящи мерки и предложение за индикатори за мерките

В Приложение №4 към чл.50, ал.3, т.2 на ЗУО са изброени 16 примерни мерки за предотвратяване на отпадъци, обособени в три групи:

- мерки, които могат да засегнат рамковите условия, свързани с образуването на отпадъци;
- мерки, които могат да засегнат фазата на проектиране и производство и разпространение;
- мерки, които могат да засегнат фазата на потребление и употреба.

Предложените мерките и дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци е трудно изпълними на местно ниво, поради факта, че общините нямат правомощия за ограничаване на производители на масово разпространени отпадъци, които са с основен принос към увеличаване количествата на отпадъците. Въпреки това анализът на приложимостта на примерните мерки показва, че относими към компетенциите на местните власти и подходящи за прилагане в Община Несебър за предотвратяване и намаляване образуването на отпадъци на територията и са:

- Насърчаване на домашното компостиране – съгласно Закона за управление на отпадъците, домашното компостиране се счита за мярка за предотвратяване образуването на отпадъци (оползотворяване на мястото на образуване). Тук при тази мярка общината може да разработи различни програми и/или проекти за насърчаването на домашното компостиране. Мерките трябва да са насочени основно към живущите в селските райони на общината, където се генерира по-голям поток от растителни отпадъци. Друг вариант е разработване и търсене на финансиране на проекти за безплатно предоставяне на компостери на гражданите.
- Изграждане на система за събиране на растителни и биоразградими отпадъци от домакинствата в градовете и курортните населени места, които нямат възможност за домашно компостиране. Организирането на система за разделно събиране на тези отпадъци е и задължение на местната власт по Наредба за разделно събиране на биоотпадъците. С изпълнението ѝ общината може едновременно да изпълни и мярката за предотвратяване и/или намаляване образуването на отпадъци;

- Насърчаване изграждането на центрове за повторна употреба, поправка и подготовка за повторна употреба, чрез насочване на бизнеса за кандидатстване по оперативни програми – примерно ОП „Конкурентоспособност и иновации 2014-2020 г.“
- Информационните кампании насочени към населението си остават най-добрата и ефикасна мярка. Всички мерки, които общината набелязва не могат да се осъществяват, ако не се обхване най-големия генератор на отпадъци - населението. Необходимо е разработването на активни информационни кампании, с които ясно да се определят насоките и целите пред общината, да се изложат положителните и отрицателните страни на проблема, както и ползите за населението и околната среда от изпълнението на конкретните мерки. Примери за провеждането на информационни кампании сред населението могат да бъдат: изготвяне на Разяснителна информация, насоки и съвети за прилагане на инструменти за предотвратяване образуването на отпадъци, основно чрез уеб-сайта на общината; провеждане на обучителни програми; еко-етикиране; различни образователни кампании;
- Провеждане на местна политика за разширена отговорност на производителя

План за действие към
Подпрограма за предотвратяване образуването на отпадъци в Община Несебър

Стратегическа цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване на образуването на отпадъци

Оперативна цел: Намаляване на количеството на отпадъците

Индикатори за изпълнение:

- Текущи – Количество образувани битови отпадъци в тон за година;
- Целеви – Намаляване на годишното количество образувани битови отпадъци.

Мярка/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Разработване на проекти и/или програми за насърчаване към домашно компостиране	-	Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Предотвратяване образуване на отпадъци от растителен и хранителен произход	Брой разработени проекти и/или програми	Предприети мерки за предотвратяване образуването на отпадъци, чрез компостиране	Общинска администрация
Закупуване на компостери за предоставяне на домакинства	-	Общински бюджет ПУДООС ОПОС	2017-2020	Предотвратяване образуването на отпадъци от растителен и хранителен произход	Брой закупени компостери	Увеличаване броя на домакинствата прилагачи домашно компостиране	Общинска администрация
Създаване на организация за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци от поддържането на паркове, градини, площади, от дейността на ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене и др.	-	ОПОС Общински бюджет	2016-2020	Предотвратяване образуването на отпадъци и и екологосъобразно третиране	Въвеждане на система за разделно събиране на растителни и биоразградими отпадъци	Брой обхванато население и обекти в системата за разделно събиране	Общинска администрация
Разработване на проект за създаване на центрове за поправка и повторна употреба на стоки, вкл. съдействие на частни лица при интерес за изграждане на такъв тип центрове	-	ОПОС	2018	Допълнително предотвратени отпадъци чрез предоставяне на услуги за удължаване на жизнения цикъл на стоки	Наличие на разработен и одобрен проект	Създаден център за поправка и повторна употреба на стоки	Общинска администрация

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА НЕСЕБЪР 2015-2020г

Мярка/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
<p>Провеждане на информационни кампании за предотвратяването на битови отпадъци, ориентирани най-вече към:</p> <ul style="list-style-type: none"> -намаляване на образуваните отпадъци; -устойчиво потребление; -участие в разделното събиране (разделяне при източника). 	-	ОПОС Общински бюджет	постоянен	Повишаване информираността на населението, което влияе пряко върху количеството образувани отпадъци	Брой реализирани кампании	До 2020 г. са проведени поне четири информационни кампании	Общинска администрация
<p>Поддържане на секцията „Състояние на околна среда“на интернет страницата на общината и публикуване на графици за събиране на отпадъци, места за временно съхранение и предаване на различните потоци отпадъци.</p>	-	Общински бюджет	постоянен	Информираност на населението по мерките и дейностите	Постоянно допълване и актуализиране на секцията в интернет сайта	Повече информираност на населението относно мерките при управление на отпадъците	Общинска администрация

Стратегическа цел 2

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

1. Въведение и основни положения

През 2012 г. в Закона за управление на отпадъците се включи общеевропейската цел за рециклиране на битовите отпадъци, приета в законодателство на ЕС през 2008 г. По-конкретно за общините в България се постави изискването да достигнат поетапно до 2020 г. рециклиране на битовите отпадъци от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло (в които потоци отпадъци се включват и отпадъците от опаковки от същите материали) в следните количества:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 25 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 40 на сто от общото им тегло;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 50 на сто от общото им тегло;

Съобразно нормативната уредба всяка община може да постигне целта самостоятелно или заедно с други общини, в зависимост от решението на Общото събрание на съответното РСУО и наличната инфраструктура за третиране на отпадъците в общината и региона.

Отпадъците от хартия, картон, пластмаса и стъкла следва да се разглеждат като ресурс, от който могат да се извлекат както екологични, така и финансови ползи. Именно поради това е много важно всяка община да конкретизира и предприеме мерки за не попадането на тези видове отпадъци на Регионалните депа. Целта на тези мерки са да се увеличат количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци и да се намали тяхното депониране.

В йерархията при управлението на отпадъците подготовката за повторна употреба се нарежда на второ място след предотвратяване образуването на отпадъците. Целта на тази подредба е именно максималното използване на отпадъците колкото може в повече направления. Следващо в подреждането е рециклирането, което цели превръщането на отпадъците в други суровини и материали, но разликата с подготовката за повторна употреба е, че тук за извършването на дейността е необходимо използване на много повече суровини. И накрая на предпоследно място се нарежда оползотворяване, което цели използването на отпадъците за превръщане в енергия, биогорива и др.

2. Цел на подпрограмата

Целите на подпрограмата са тези, които определят рамката и насоките за изпълнението ѝ. Те целят улесняване на местната администрация при изпълнението на задълженията ѝ, като поставят ясни и точни правила за това.

Стратегическата цел на тази подпрограма е „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и предотвратяване на риска от депонирането им“.

Оперативната цел поставя конкретни изисквания за достигане на стратегическата цел, а именно: „Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло“.

3. Анализ и описание на съществуващото състояние и насоки за бъдещи мерки

Съгласно нормативната уредба, отделянето на рециклируеми и оползотворими отпадъци от потока битови отпадъци се осъществява посредством сътрудничество с организациите по оползотворяване и, чрез извършване на дейности по предварително третиране на отпадъците, преди тяхното депониране.

И при двата варианта Община Несебър е предприела мерки, чрез въвеждането на система за разделно събиране на отпадъци, чрез сътрудничество с организация по оползотворяване /Ооп/ и чрез предварително третиране (сепариране) на потока битови отпадъци посредством регионалната система за управление на отпадъците – регион Бургас.

По Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки общината е изпълнила задълженията си, чрез сключване на Договор с организация по оползотворяване и въвеждане на двуконтейнерна цветна система за разделно събиране на отпадъците.

Наредбата въвежда и задължения на кмета на Общината за недопускане на посегателства и кражби на отпадъците от съдовете за разделно събиране на отпадъците от опаковки. Изпълнението му се осъществява посредством въвеждане на наказателна отговорност и санкции за неизпълнение на физически и юридически лица в Общинските наредби, касаещи отпадъците и стриктно контролиране от страна на общинските служите, отговорни за дейността.

В общината основен проблем за наличието на ниския процент на рециклиране - 8,7% е именно кражбата на суровини от контейнерите за разделно събиране на хартия, пластмаса, метал и стъкло и предаването им в наличните пунктове за вторични суровини. Друг проблем е смесването на общите битови отпадъци с рециклируемите и изхвърлянето на строителни материали в контейнерите за разделно събиране, което води до „преливане“ на съдовете и замърсяване. Поради изхвърляне на незагасена жар от използваното за отопление твърдо гориво през зимния сезон се увеличава риска от запалване на контейнерите и намаляване на техния брой. Тези нерегламентирани действия, установени от „ЕКОБУЛПАК“ АД, са предпоставка за значително намаляване на ефективността на цялата система.

С оглед на това могат да бъдат дадени следните препоръки за подобрене на системата:

- Ежегодно оптимизиране на системата;
- Ежегодно провеждане на информационни кампании, свързани с разделянето на отпадъците;
- Пълна координация между Организацията и Общината, което позволява по ефикасен контрол върху системата;
- Ежегодно разглеждане и при необходимост актуализиране на нормативната уредба, свързана с управлението на тези потоци отпадъци;

За увеличаване на количеството рециклирани и оползотворени отпадъци е необходимо да се предприемат мерки и за тяхното насърчаване. Насърчаването трябва да е насочено основно към гражданите на общината, от които произтича по-големия поток на тези отпадъци. Необходимо е пълно сътрудничество между организацията и общината за въвеждането и функционирането на ефикасна система.

Конкретни мерки за изпълнение на целите могат да бъдат следните дейности:

- Увеличаване броя на контейнерите за разделно събиране на отпадъците, там където има недостиг и преместване от места, където има ниска използваемост;
- Увеличаване на количествата на отпадъците, преминаващи през предварително третиране, преди тяхното депониране;
- Търсене на съдействие от органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от контейнерите за разделно събиране на отпадъци;
- Стимулиране изграждането на леснодостъпни площадки за предаване на отпадъци от страна на гражданите;
- Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване.
- Увеличаване размера на санкциите, заложи в Общинските Наредби при смесването на отпадъци и изхвърляне на рециклируеми и оползотворими отпадъци в контейнерите за битови отпадъци;
- Стимулиране разделното събиране на отпадъците, чрез кампании насочени към различни групи – деца от детски градини, училища, пенсионерски клубове, фирми, търговски вериги, работещи в различни институции и др

План за действие към

Подпрограмата за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване на риска за околната среда от депонираните отпадъци.

Оперативна цел: Достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци от хартия, метали, пластмаси и стъкло.

Текущи индикатори:

- 2016 г. - мин.25% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране;
- 2018 г. - мин.40% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране

Целеви индикатор:

- 2020 г. - мин. 50% от общото тегло на отпадъците от хартия, картон, пластмаси, метали и стъкло са подготвени за повторна употреба и рециклиране.

Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Оптимизиране броя на съдовете за разделно събиране на отпадъци	-	Организации по оползотворяване	2016-2020	Увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци	Брой разположени съдове за разделно събиране на отпадъци	Повече разделно събрани и рециклирани отпадъци	Община Несебър Организации по оползотворяване
Оптимизиране на системата за разделно събиране на отпадъците, чрез разместване на съдове, добавяне на нови, увеличаване на точките и др.	-	Организации по оползотворяване	2016-2020	Увеличена ефективност на системата	Ежегодно изготвяне на графици на разположение на системата	Създадена ефективна система	Община Несебър Организации по оползотворяване
Включване на населените места в Общината към системата за разделно събиране на отпадъците.	-	Организации по оползотворяване	2016-2020	Увеличаване на кол. събрани и рециклирани отпадъци	Брой включени населени места	Обхващане на цялото население на Общината от системата	Община Несебър Организации по оползотворяване

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА НЕСЕБЪР 2015-2020г

Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Увеличаване количествата на отпадъците, преминаващи през инсталация за сепариране, преди тяхното депониране	-	Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Увеличаване на количествата рециклирани отпадъци	Количество отпадъци преминали през сепариране	Отделяне на по-голямо количество отпадъци за рециклиране и изпълнение на целите	Община Несебър
Търсене на съдействие и извършване на съвместни проверки с органите на реда за предотвратяване нерегламентираното изнасяне на отпадъци от съдовете за разделно и организирано събиране на отпадъци.	-	-	постоянен	Намаляване нерегламентираното събиране на отпадъци	Брой извършени проверки и съставени протоколи/актове	Увеличени количества отпадъци предадени за рециклиране/оползотворяване	Община Несебър Органите на реда
Оказване на съдействие на физически и юридически лица към изграждане на площадки за предаване и третиране на отпадъци от хартия, картон, пластмаса и стъкло.	-	-	2016-2020	Увеличаване на местата за предаване на тези отпадъци	Брой изградени площадки	Увеличаване на количеството предадени за рециклиране отпадъци	Община Несебър
Насърчаване използването на продукти със съответната екомаркировка за рециклиране и/или оползотворяване	-	-	2016-2020	Използване на продукти, които могат да бъдат рециклирани	Провеждане на кампании за насърчаване	Повече рециклирани отпадъци от опаковки	Община Несебър Организации по оползотворяване
Актуализиране размера на санкциите, заложи в Общинските наредби за смесването на определени отпадъци и изхвърлянето на рециклируеми и оползотворими такива в	-	-	2016-2020	Използване на системата по предназначение	Променена нормативна уредба	Увеличена наказателна отговорност	Общинска администрация Общински съвет-Несебър

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА НЕСЕБЪР 2015-2020г

Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целиви	
контейнерите за смесени отпадъци.							
Организиране на кампании и конкурси с цел популяризиране и насърчаване на населението към използване на метода на разделното събиране и изхвърляне на отпадъците.		Общински бюджет Организации по оползотворяване	2016-2020	Повишаване информираността на населението	Брой реализирани информационни кампании	Ежегодно до 2020г. са проведени съответните кампании	Община Несебър Организации по оползотворяване
Изготвяне на ежегодни справки на количествата на образуваните, събраните и предадените за оползотворяване отпадъци от опаковки			2016-2020	Информационна безопасност във връзка с постигане целите за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци.	Количествата разделно събрани и рециклирани отпадъци в тон за година	Събиране на надеждна, навременна и пълна информация	Община Несебър Организации по оползотворяване Управление „БКС“ Несебър

Стратегическа цел 2

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците на територията на Община Несебър

1. Въведение и основни положения

Приблизително две трети от отпадъците, генерирани в домовете и офисите, се състоят от органични или биоразградими компоненти, които се разграждат по естествен път. Основните биоразградими компоненти на битовите отпадъци, образувани от домакинствата и от търговските обекти са: хартия, картон, хранителни отпадъци и зелени отпадъци от парковете и градините. Биоотпадъците са биоразградими отпадъци от паркове и градини, хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от хранително-преработвателните предприятия. Те се разделят на два основни потока: зелени отпадъци от паркове и градини, които съдържат около 50-60 % влага и повече дървесина и кухненски отпадъци, при които съдържанието на влага достига до 80 %. В биоотпадъците не се включват остатъци от горскостопанска или селскостопанска дейност, естествени торове, утайки от отпадъчни води или други биоразградими отпадъци като естествен текстил, хартия или обработена дървесина.

Със Закона за управление на отпадъците и Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране (2010-2020г.) са поставени конкретни количествени цели пред общините за разделно събиране и рециклиране, както и цел за ограничаване на количествата депонирани биоразградими отпадъци.

Общата цел, която поставя Законът за управление на отпадъците е най-късно до 31 декември 2020 г. ограничаване на количеството депонирани биоразградими битови отпадъци (БрБО) до 35 на сто от общото количество на същите отпадъци образувани през 1995г., като целите се постигат поетапно всяка година. В допълнение към общата цел за намаляване на депонираните БрБО, национални цели за оползотворяване на битовите биоотпадъци се поставиха в Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците, приета през месец декември 2013г. Наредбата задължава общините за всеки от регионите за управление на отпадъци по чл. 49, ал.9 от ЗУО да постигат поетапно цели за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци:

- до 31 декември 2016 г. – не по-малко от 25 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.
- до 31 декември 2020 г. – не по-малко от 50 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.
- до 31 декември 2025 г. – не по-малко от 70 на сто от количеството на биоотпадъците, образувани в региона през 2014 г.

Целите се считат за изпълнени при условие, че биоотпадъците са *събрани разделно при източника на образуване*, транспортирани и предадени за оползотворяване. В допълнение Наредбата изисква кметовете на общини да осигурят цялото количество образувани биоотпадъци от поддържането на обществени площи, паркове и градини на територията на съответната община да се събират разделно и оползотворяват.

Биоотпадъците, преработени чрез домашно компостиране, се считат от законодателството за предотвратени, а не за оползотворени отпадъци.

В наредбата са поставени и срокове за ежегодно представяне на информация и отчет пред МОСВ относно изпълнението на целите, както за общината, така и за конкретния регион; разпределение на задълженията между общините, участващи в региона, предприети мерки и дейности за достигане на целите, предоставяне на доказателства за изпълнение и др.

В съответствие с националните политики и изисквания, Община Несебър си поставя следните конкретни цели относно управлението на биоразградимите отпадъци и биоотпадъците до 2020 г.:

1. Намаляване на количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци с 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани от общината през 1995 г.;
2. Разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци в следните количества:
  - до 31 декември 2016 г. - не по-малко от 25 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в общината през 2014 г.;
  - до 31 декември 2020 г. - не по-малко от 50 на сто от количеството на битовите биоотпадъци, образувани в общината през 2014 г.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки.

В Наредбата за разделно събиране на биоотпадъците са поставени конкретни изисквания за организирането на системи за разделно събиране на биоотпадъците. Целта е обхващане на почти всички източници на генериране на биоотпадъци, които да се събират и третираат отделно от битовите отпадъци, като по този начин се избягва смесването на отпадъците.

Едно от посочените в наредбата задължения е изготвяне на актуален морфологичен анализ на смесените битови отпадъци, с цел определяне на състава и количеството биоразградими отпадъци в потока на смесените битови отпадъци. Морфологичния анализ на смесените битови отпадъци на Община Несебър е в процес на изготвяне.

Предвидените в настоящата подпрограма мерки за постигане на целите за намаляване на количеството БрБО, постъпващи за депониране са:

- Организиране на разделно събиране на „зелени“ биоотпадъци в т.ч. градински отпадъци от почистването на обществени площи, паркове и градини на територията на общината. Третирането им ще се осъществява на изградената площадка за аеробно компостиране на територията на Регионално депо Бургас и последващо оползотворяване на произведения компост. След изграждане на предвидената компостираща инсталация на ПСО–гр.Несебър, всички разделно събрани „зелени“ биоотпадъци от общините Несебър и Поморие ще бъдат третирани на територията на претоварната станция;
- Организиране на разделно събиране и рециклиране на биоразградимите отпадъци (хартия и картон), чрез организации по оползотворяване или други лица притежаващи съответното разрешение по реда на ЗУО;
- Организиране на разделно събиране на биоразградимите отпадъци от домакинства, ресторанти, хотели, заведения за обществено хранене, пазари за плодове и зеленчуци, чрез поставяне на кафяв контейнер до контейнерите за общия битов отпадък и изграждане на регионална инсталация за анаеробно третиране на БрБО, с оползотворяване на произведения компост или биогаз.

- Насърчаване на домакинствата към домашно компостиране в малките населени места. Община Несебър няма реализирани проекти за осигуряване на домакинствата с домашни компостери. Такъв проект може да бъде финансиран по ОПОС 2014-2020 г. С оглед достигане на целите за биоразградимите отпадъци се препоръчва закупуване и инсталиране на компостери за домашно компостиране на домакинствата, които желаят да компостират биоразградимите си отпадъци. При липса на средства, такива компостери могат да бъдат изработени и от самите стопани.
- Провеждане на информационни/образователни кампании сред населението. Успешното прилагане на гореспоменатите мерки е свързано и с провеждането на информационни кампании сред местното население. Такава кампания би могла да включва брошури за всяко домакинство с информация за:
  - необходимостта от разделно събиране на биоразградимите отпадъци;
  - подробен списък на органичните отпадъци, които не могат да се събират;
  - подробен списък на отпадъците, които не трябва да се изхвърлят в контейнера за биоразградими битови отпадъци;
  - начин на събиране на биоразградимите отпадъци в домовете, напр. поставяне на отпадъците в хартия, вместо в найлонови торбички и др.

Съобразно гореизброените мерките следва да се изгради ефективна система за тези отпадъци, чрез която да се намалят количествата на постъпващите за депониране биоотпадъци.

Първият етап от управлението на биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците, включва организиране на система за разделното им събиране и изваждането им от системата на смесените битови отпадъци. Системата може да се организира със специални контейнери (кафяви), с които могат да се обслужват отделни жилищни сгради, кооперации, обекти за производство и търговия с храни. Първоначалното изграждане на системата трябва да започне с търговските обекти, ресторантите, заведения за обществено хранен и пазарите, като постепенно се включва и населението. Поетапното въвеждане на системата при домакинствата има за цел поетапно изграждане на екологично съзнание в гражданите, което да ги приобщи към бъдещите промени в начина на изхвърляне и събиране на отпадъка. С изграждане на система за разделно събиране на биоотпадъци е необходимо започване на интензивни разяснителни кампании сред населението за да има ефективност изградената система.

Втория етап от управлението на биоотпадъците, включва дейности за тяхното третиране и оползотворяване. Наредбата за третиране на биоотпадъците дава насоки относно начина на третиране, документите, които се изискват от лицата извършващи дейността, контрола и качеството на крайният продукт. Първият момент в дейността по третирането на биоотпадъците е избора на подходяща инсталация и/или съоръжение. След изграждането им е необходимо да се уточни точно предназначението на крайния продукт след третирането и начина на бъдещото му използване.

В обхвата на регионалното сдружение за управление на отпадъците – Регион Бургас няма изградено съоръжение за третиране на биоотпадъците от хранителен произход. Изграждането на собствена площадка или съоръжение е икономически неизгодно. В тази връзка е подходящо да се приложи регионален подход, чрез осигуряването на една обща инсталация за анаеробно разграждане на БрБО за общините от регион Бургас. Анаеробното разграждане е особено подходящо за преработването на влажни биологични

отпадъци, включително мазнини (напр. от кухненски отпадъци).

Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци изисква същите да се оползотворяват чрез дейностите, обозначени със следните кодове по Приложение №2 към §1, т.13 от допълнителните разпоредби на ЗУО:

R 3 – рециклиране/възстановяване на органични вещества, които не са използвани като разтворители (включително чрез компостиране и други процеси на биологична трансформация), и/или

R 10 – обработване на земната повърхност, водещо до подобрения за земеделието и околната среда;

R 1 - използване на отпадъците предимно като гориво или друг начин за получаване на енергия (в случаите на анаеробно разграждане на биоотпадъци).

Трябва да се има предвид, че крайният продукт – компост, съдържа различни вещества, които са по-малко или повече в зависимост от количеството и вида на използваните отпадъци. Във връзка с това е необходимо преди използването му за каквато и да е цел да се извършва лабораторен анализ на партидите компост, за установяване наличието на опасни и вредни вещества в него. При достигане на добри качества, съобразно изискванията на нормативната уредба, компоста може да се използва с търговска цел при положение, че е опакован, съобразно изискванията на Наредбата за третиране на биоотпадъци и покрива качеството, съобразно наложените стандарти.

План за действие към Подпрограма за разделно събиране и постигане на целите за биоразградимите битови отпадъци в т.ч. за биоотпадъците

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.

Оперативна цел: Достигане на целите за разделно събиране и оползотворяване на битовите биоотпадъци.

Текущи индикатори:

- Ежегодно до 2019 г. количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е под 50% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.;
- В периода 2016г. – 2019г.: мин. 25% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в общината през 2014 г. са разделно събрани и оползотворени.

Целеви индикатори:

- Към 2020 г. - количеството на депонираните биоразградими битови отпадъци е до 35% от общото количество на същите отпадъци, образувани в общината през 1995 г.;
- Към 2020 г. - мин. 50% от количеството на битовите биоотпадъци образувани в общината през 2014 г. са разделно събрани и оползотворени.

В настоящата подпрограма не са включени мерки, които имат пряко отношение към постигане на набелязаните цели, но са включени в други подпрограми. Такива мерки са свързани с разделното събиране, оползотворяването и рециклирането на битовите отпадъци от хартия и картон, включително и опаковки от същия материал, тъй като те са едновременно и биоразградими отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА НЕСЕБЪР 2015-2020г

Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целев	
Разделно събиране на „зелени“ биоотпадъци от обществени места – паркове и градини.		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Намаляване на количеството депонирани биоотпадъци	брой населени места обхванати от системата за разделно събиране	Количество на предадените за компостиране зелени отпадъци	Община Несебър
Въвеждане на система за разделно събиране на хранителните биоотпадъци от домакинствата и обекти за производство и търговия с храни		Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2017-2020	Предотвратяване попадането на биоотпадъци в контейнерите за смесени отпадъци	Брой дом./обекти обхванати от системата за разделно събиране	Количество разделно събрани биоотпадъци (т/год.)	Община Несебър
Изготвяне на график за обслужване на съдовете за събиране на биоотпадъци	-	Общински бюджет	2017-2020	Създаване на прозрачност при управление на биоотпадъците	Изготвени графици за периода и честотата на събиране	Създадена ефективна система	Община Несебър
Създаване и разширяване на системата за домашно компостиране на БрБО в населени места под 3 хил. жители	-	Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2017-2020	Предотвратяване образуването на биоотпадъци	Брой закупени компостери	Увеличаване броя на домакинствата прилагачи домашно компостиране	Община Несебър
Изграждане на компостираща инсталация на територията на ПСО-гр.Несебър	-	ОПОС	2019	Намаляване на количеството депонирани биоотпадъци	Изготвен и одобрен проект	Изградена компостираща инсталация	Община Несебър, РСУО – Регион Бургас
Изграждане на регионална инсталация за анаеробно третиране на БрБО	-	ОПОС	2020	Намаляване на депонираните битови отпадъци и оползотворяването им с производство на биогаз	Изготвен и одобрен проект	Изградена инсталация за анаеробно третиране на БрБО	РСУО – Регион Бургас

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА НЕСЕБЪР 2015-2020г

Мерки/Дейност	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целев	
Повишаване на информираността на населението за ползите и изискванията за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъците	-	Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Повишаване информираността на населението	Брой на проведени информационни кампании	Увеличаване на количеството събрани БрБО чрез общинската система	Община Несебър
Изготвяне на отчети и докладване на изпълнението на целите по чл. 31, ал. 1 от ЗУО и чл. 8, ал. 1 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци	-	-	2016-2020	Информационна обезпеченост във връзка с постигане целите за разделно събиране и оползотворяване на биоотпадъци и намаляване на количеството депонирани БрБо	Количествата разделно събрани оползотворени биоотпадъци в тон за година	Депонирани БрБО към 2020 г. – 109 кг/ж/год	Община Несебър

Стратегическа цел 2

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

Подпрограма за прилагане на изискванията за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

1. Въведение и основни положения

„Отпадъци от строителство и разрушаване“ са отпадъци, получени вследствие на строително-монтажни работи и премахване, включващи минерални отпадъци, пластмаси, метал, хартия, изолационни материали, дърво, азбест, други опасни отпадъци и др., съответстващи на кодовете на отпадъци от група 17 от Приложение № 1 на Наредбата за класификация на отпадъците.

Отпадъците от строителството и разрушаването във висока степен подлежат на рециклиране и повторна употреба и от проблем за околната среда те могат да се превърнат в ценен ресурс. Ето защо според европейското законодателство до 2020г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло. ЗУО определи поетапно по години целите за рециклиране и друго оползотворяване, за да се достигне крайната цел през 2020г.:

- до 1 януари 2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;
- до 1 януари 2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.

2. Анализ и описание

Анализът на нормативната уредба показва, че Община Несебър, както и другите общини в страната, имат следните отговорности, произтичащи от националното законодателство:

- организиране на събирането, включително разделното, оползотворяването и обезвреждането на строителни отпадъци от ремонтна дейност, образувани от домакинствата;
- когато общината е възложител на строителни дейности или на дейности по разрушаване на сгради, включително принудително премахване на строежи, има задължение да:
  - разработва План за управление на строителните отпадъци като част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж;
  - изпълни реално Плана за управление на отпадъците;
  - да осигури селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове строителни отпадъци в минимални количества;

Както в ЗУО, така и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали е определена йерархия при управлението и третирането на отпадъците. В случая при строителните отпадъци се прилага следният йерархичен ред:

1. предотвратяване;
2. подготовка за повторна употреба;

3. рециклиране на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени;
4. оползотворяване в обратни насипи;
5. оползотворяване за получаване на енергия от строителни отпадъци, които не могат да бъдат рециклирани и/или материално оползотворени;
6. обезвреждане на строителни отпадъци, които не могат да бъдат повторно употребени, оползотворени и/или рециклирани по начините, упоменати в т. 1 - 5.

С Наредбата са определени изискванията към съдържанието на плановете за управление на строителните отпадъци, редът и начините за тяхното съгласуване и проследяване изпълнението им от местната администрация, както и изискванията за селективното разделяне и материално оползотворяване на отпадъците от различните видове СМР. Изискването за разработване на план за управление на отпадъците не се прилага за:

- разрушаване на сгради с РЗП под 100 кв. м;
- реконструкция, основен ремонт и/или промяна предназначението на строежи с РЗП, по-малка от 500 кв. м;
- строеж на сгради с РЗП, по-малка от 300 кв. м;
- разрушаване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи, когато тяхното премахване е наредено по спешност от компетентен орган.

Целта на плановете за управление на строителните отпадъци е да се следи и контролира изпълнение на законодателството и постигането на заложените цели в него.

Едновременно с това Общините, като институции работещи с публични средства по различни оперативни програми са задължени при строителство да спазват изискванията за влагане на рециклирани строителни материали, както следва:

Вид строителна дейност	2014г	2015г	2016г	2017г	2018г	2019г	2020г
Строителство на сгради, финансирани с публични средства	1%	1%	1%	1.5%	1.5%	1.5%	2%
Строителство на пътища с публични средства	5.0%	5.0%	8.0%	8.0%	8.0%	10.0%	10.0%
Рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища, финансирани с публични средства	2.0%	2.0%	2.0%	2.0%	3.0%	3.0%	3.0%
Строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура, финансирани с публични средства	3.0%	3.0%	5.0%	5.0%	6.0%	7.0%	8.0%
Оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	8.0%	9.0%	10.0%	11.0%	11.0%	11.0%	12.0%

Кметът на общината одобрява плановете за управление на отпадъците като неразделна част от инвестиционните проекти, когато общината е компетентен орган по ЗУТ, както и да одобрява отчетите за изпълнение на плана за управление на отпадъците, в предвидените от Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали случаи.

Достигането на целите за рециклиране и оползотворяване на строителните отпадъци може да се осъществи, чрез РСУО и изградената площадка за третиране на строителни отпадъци на територията на ПСО-гр.Несебър. Площадката е оразмерена за приемане и обработване на:

- 17 01 01 - бетон;

- 17 01 02 – тухли;
- 17 01 03 – керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия;
- 17 01 07 – смеси от или отделни фракции от бетон, тухли, керемиди, плочки, фаянсови и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06;
- 17 03 02 – асфалтови смеси, съдържащи други вещества, различни от упоменатите в 17 03 01;
- 17 06 04 – изолационни материали, различни от упоменатите в 17 06 01 и 17 06 03;
- 17 09 04 – смесени отпадъци от строителството и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03;
- 20 03 07 – обемни отпадъци.

На площадката ще се извърши приемане на широк диапазон отпадъци – обемисти домакински отпадъци (шкафове, гардероби, легла, дивани, фотьойли, матраци и др.), в количество около 3000 т/год. С осигуряването на площадка за едрогабаритни отпадъци, на която гражданите безвъзмездно да ги предават, Община Несебър изпълнява още едно от поставените ѝ задължения в законодателната уредба. Управлението на едрогабаритните отпадъци е важна част от цялостния процес на планиране на дейността, свързана с управлението на отпадъците в общината. В голямата си част едрогабаритните отпадъци съдържат голям процент рециклируеми материали като метал, дърво, желязо и др. Въвеждането на организирано предаване и събиране на тези отпадъци ще доведе до нарастване на количествата отпадъци за оползотворяване и същевременно ще намалее риска от замърсяване на околната среда и изхвърлянето им на нерегламентирани за целта места.

Площадката е снабдена с мобилна трошачка с капацитет от 311куб.м./ч., като натрошените материали ще се разделят по фракции, което дава възможност част от рециклираните строителни материали да се използват отново в строителството.

Необходимо е да се проведе и информационна кампания сред населението за указване на начина за ползване на площадката, видовете и условията за приемане на отпадъци, поставени забрани, ограничения за предаване на отпадъците, въвеждане на нормативни изисквания за забрана за изхвърляне извън определените места и др.

При планиране и осъществяване на мерките, отнасящи се до строителните отпадъци, е взета предвид и нормативната уредба, че за депонирането на тези отпадъци се заплащат отчисления за депониране за всеки тон депониран отпадък, аналогично на отчисленията за депониране на битови отпадъци. Размерът на отчисленията нараства от 28 лв./т през 2015 г. до 95 лв./т през 2020 г.

План за действие към
Подпрограма за прилагане на изискванията за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.

Оперативната цел - Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци от домакинствата и от строителните дейности на общината.

Текущи индикатори: Ежегодно до 2020г. в строежите с възложител Община Несебър се влагат рециклирани строителни материали, в количества, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци.

Целеви индикатор: През 2020г. в строежите с възложител Община Несебър се влагат рециклирани строителни материали, съгласно изискванията на Наредбата за управление на строителните отпадъци за 2020 г.

Мерките, включени в настоящата подпрограмата, са свързани с осигуряване на информационна обезпеченост на общината във връзка с изпълнение на посочените по-горе ангажименти.

Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Водене на отчетност за количествата на предадени и оползотворени строителни отпадъци.	-	Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Водене на отчетност и контрол върху СО	Отчети за образувани и третираны СО	Създадена база данни за СО	Община Несебър
Водене на отчетност за количествата на вложените рециклирани материали в строителството.	-	Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2016-2020	Изпълнение на изискванията на законодателството	Количества вложени рециклирани строителни материали	Изпълнение на целите за влагане на рециклирани СО	Община Несебър
Определяне на длъжностни лица за съгласуване и одобрение, както и за последващ контрол на планове за управление на строителни отпадъци	-	Общински бюджет	2016-2020	Изпълнение на целите за СО	Брой съгласувани проекти	Контрол върху дейностите на управление на СО	Община Несебър

Стратегическа цел 2

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

Подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци

1. Въведение и основни положения

Съгласно ЗУО „*Масово разпространени отпадъци*“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление.

С националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци:

- Отпадъци от опаковки - от 2004 г.
- ИУМПС - от 2005 г.
- ИУЕЕО - от 2006 г.
- Отпадъчни масла и нефтопродукти - от 2006 г.
- Отпадъци от батерии и акумулатори - от 2006 г.
- Отпадъци от гуми - от 2011 г.

Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи широко разпространени отпадъци се осъществяват и финансират на Национално ниво, основно от организациите по оползотворяване и/или лица, изпълняващи задълженията си самостоятелно, чрез прилагане на схемите за „разширена отговорност на производителя“.

За изпълнение на националните цели в ЗУО е вменено задължение и на органите на местната власт, които с помощта на организации и/или фирми, притежаващи разрешения за дейности с отпадъци организират разделното събиране на масово разпространените отпадъци, образувани от дейността на домакинствата. Подзаконовите документи за управлението на масово разпространените отпадъци се отнасят за всеки конкретен вид поотделно и поставят условия и изисквания за осъществяване на дейностите по управлението им.

Кмета на общината, съгласно нормативните изисквания, е отговорен за събиране на отпадъците от населението, следователно и за организиране и подпомагане на дейностите по разделното събиране на масово разпространени отпадъци и предаването им за оползотворяване.

В съответствие с националните политики и изисквания, Община Несебър си поставя следната **Оперативна цел** - Изпълнение задълженията на общината относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние

Община Несебър е организирала разделното събиране на пет от шест групи МРО на територията си, чрез сътрудничество с организации по оползотворяване, притежаващи разрешително по реда на ЗУО.

В настоящата подпрограма не са включени мерки за разделното събиране и оползотворяването на отпадъци от опаковки, т.к. те са разгледани и включени в **Подпрограма за разделно събиране и изпълнение на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци най-малко от хартия и картон, метали, пластмаса и стъкло.** Въпреки това е важно да се отбележи, че изпълнението им има пряко отношение към постигането на набелязаните оперативни цели в двете подпрограми и на заложената стратегическа цел 2.

2.1. Електрическо и електронно оборудване (ЕЕО)

Чрез **Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване /ИУЕЕО/** са вменени изисквания на местната администрация за оказване на съдействие на организациите по оползотворяване/Ооп/ при изпълнение на задълженията им за събиране на ИУЕЕО и/или изпълнение, чрез участие в организираните системи за разделното събиране на тези отпадъци.

На територията на общината всички лица, които извършват продажба на ЕЕО на крайните потребители са длъжни да:

- поставят на видно място в търговските обекти табели, съдържащи информация за възможностите и начина за обратно приемане в търговския обект на ИУЕЕО, образувано в бита и/или други налични места за предаване на ИУЕЕО;
- приемат без заплащане от страна на крайните потребители ИУЕЕО, образувано в бита, от сходен вид и изпълняващо същите функции, както закупеното или да приемат безплатно много малко по размер ИУЕЕО (при което нито един външен размер не надвишава 25 см.) за търговски обекти с площ по-голяма или равна на 400 m².

Община Несебър има сключен на договор с „ТРАНСИНС ТЕХНОРЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ“ АД-гр.Варна за сътрудничество в областта на разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване. Организацията организира кампании на територията на Община Несебър за разделно събиране на ИУЕЕО.

На територията на общината на ПСО-гр.Несебър е обособена площадка за предаване на ИУЕЕО с код и наименование, съгласно Наредба №2/2014г., както следва:

- 16 02 11* – излязло от употреба оборудване, съдържащо хлорофлуорвъглеродороди, HCFC, HFC;
- 16 02 13* – излязло от употреба оборудване, съдържащо опасни компоненти, различно от упоменатото в кодове от 16 02 09 до 16 02 12;
- 16 02 14 – излязло от употреба оборудване, различно от упоменатото в кодове от 16 02 09 до 16 02 13;
- 20 01 23* – излязло от употреба оборудване, съдържащо хлорфлуорвъглеродороди;
- 20 01 35* – излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23, съдържащо опасни компоненти.
- 20 01 36 – излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, различно от упоменатото в 20 01 21 и 20 01 23 и 20 01 35;
- 20 01 21* – флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак.

Осигурените условия за временното съхраняване на събраното ИУЕЕО, както и спазването на изискванията към площадките за временно съхраняване на отпадъци, съгласно Наредбата за излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (Приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн., ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 1.01.2014 г.) е с цел не възпрепятстване повторното им използване, рециклиране и оползотворяване.

2.2. Батерии и акумулатори

Изискванията в Наредбата за батерии и акумулатори и за негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) са идентични с тези в Наредбата за ИУЕЕО. В този случай общината е избрала сключване на договор с организация по оползотворяване - „ТРАНСИС БАТЕРИ“ООД-гр.Варна. Предпочетения вариант за събиране и предаване на тези отпадъци е организиране на система за разделното им събиране, чрез поставяне на съдове за портативни батерии.

В общината са определени 32 точки, където са разположени съдовете за разделно събиране на портативни НУБА, които се обслужват винаги при необходимост и задължително един път годишно от организацията по оползотворяване на негодни батерии и акумулатори. Системата се увеличава ежегодно. Този вариант е удачен поради лесната достъпност на кошчетата на повече места и същевременно с това се осъществява и контрол. Организацията събира стари батерии и чрез, където се продават такива.

Места за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори са и всички обекти в търговската мрежа на територията на общината, където се предлагат батерии и акумулатори. Лицата, които стопанисват такива обектите, са задължени да предвидят места за поставяне на специализирани съдове за събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори и да осигурят достъп до тях.

На Екопарка на територията на ПСО-гр.Несебър са осигурени затворени специализирани съдове за временно съхраняване на НУБА със следните код и наименование, съгласно Наредба №2/2014г.:

- 16 06 01* – оловни акумулаторни батерии;
- 16 06 02* – Ni-Cd батерии;
- 16 06 03* - живак – съдържащи батерии;
- 16 06 04 – алкални батерии (с изключение на 16 06 03);
- 16 06 05 – други батерии и акумулатори;
- 16 07 08* - отпадъци, съдържащи масла и нефтопродукти;
- 20 01 33* – батерии и акумулатори, включени в 16 06 01, 16 06 02 или 16 06 03, както и несортирани батерии и акумулатори, съдържащи такива батерии;
- 20 01 34* - батерии и акумулатори, различни от упоменатите в 20 01 33;

За по-добра ефикасност на системата е необходимо:

- Постепенно увеличаване на местата на разполагане на кошчетата;
- Провеждане ежегодно на разяснителни кампании (поне 2 пъти годишно);
- Засилване на контрола относно спазването на забраната за изхвърляне на тези видове отпадъци, извън регламентираните за целта места.

2.3 Масла и нефтопродукти

В Наредбата за отработени масла и отпадъчни нефтопродукти задълженията на органите на местното самоуправление са:

- Определяне на местата за смяна на отработени моторни масла на територията на общината;
- Съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване на излезли от употреба масла и предаването им за оползотворяване.

Тук вариантите за определяне на местата за смяна на отработени масла са идентифициране и посочване на гражданите на всички оторизирани сервиси, къде в общината се извършва тази дейност. Необходимо е да бъде изготвен списък с местата и лицата, отговорни за дейността, който да бъде публично оповестен. Към местата за смяна

на отработени моторни масла се включват, сервизите и бензиностанциите, отговарящи на изискванията на ЗУО или подзаконовите нормативни актове по прилагането му.

На ПСО – гр.Несебър е осигурен еко склад, с цел изолиране от околната среда на съдовете, за временно съхранение на приетите отработени масла и отпадъчни нефтопродукти със следния код и наименование:

- 13 01 10* - нехлорирани хидравлични масла на минерална основа;
- 13 01 11* - синтетични хидравлични масла;
- 13 01 13* - други хидравлични масла;
- 13 02 05* - нехлорирани моторни, смазочни и масла за зъбни предавки на минерална основа;
- 13 02 06* - синтетични моторни и смазочни масла за зъбни предавки;
- 13 02 08* - други моторни, смазочни и масла за зъбни предавки;
- 13 03 07* - нехлорирани изолационни и топлопредаващи масла на минерална основа.

Задължения на лицата притежаващи или извършващи дейности с отработени моторни масла

Еднолични търговци и юридически лица, предлагащи за продажба моторни и трансмисионни масла, са задължени да поставят на подходящи и достъпни места в търговските си обекти списък на определените места за смяна на отработени моторни масла.

Всички лица, които извършват смяна на масла са задължени да сключват договор, с който се гарантира събирането и предаването на отработени масла или отпадъчни нефтопродукти за оползотворяване.

Лицата, които притежават отработени моторни масла и отпадъчни нефтопродукти, образувани от бита или стопанската им дейност, са длъжни да ги предават чрез приемо-предавателен протокол за оползотворяване и/или обезвреждане на определените от община места или на лица, притежаващи съответното разрешение по чл. 35 от ЗУО или комплексно разрешително, издадено по реда на глава седма, раздел II от Закона за опазване на околната среда.

2.4. Негодни за употреба гуми

Наредба за изискванията за третиране на излезли от употреба гуми (ИУГ) вмения отново същите изисквания както на по-горните специфични отпадъци, а именно определяне на места за събиране на ИУГ на територията на общината и съдействие за извършване на дейностите по събиране и съхраняване до предаването им за оползотворяване.

И тук вариантите са сключване на договор с организация по оползотворяване на ИУГ, за което е необходимо общината да разполага с площадка където да съхранява посочените отпадъци и/или сключване на договор с оторизирано лице, което експлоатира действаща площадка. Друг вариант е сключване на договор с оторизиран автосервиз за смяна на гуми, който вече има сключен договор с организация по оползотворяване или лице, притежаващо разрешителен документ по ЗУО за предаване на негодните за употреба гуми.

При този отпадък, поради липса на рециклиращи предприятия за общината най-добрия вариант е сключване на договор с организация по оползотворяване. За целта е необходимо да бъде изградена площадката за събиране на ИУГ от домакинствата, където лесно могат да се събират от гражданите и в последствие да се предават на организацията. Такъв е и подхода на общината за управление на потока отпадъци от ИУГ. Общината е сключила

договор с „ЕКОМЕДИАНА-2010” АД за сътрудничество в областта на разделното събиране на излезли от употреба гуми. Осигурена е и площадка за предаване на ИУГ, намираща се на Претоварната станция – гр.Несебър.

Задължения на лицата притежаващи или извършващи дейности с негодни за употреба гуми

Всички лица, които извършват продажба или смяна на автомобилни гуми са длъжни да приемат без заплащане от страна на крайните потребители излезли от употреба гуми (ИУГ), като за целта поставят на видно място в търговските обекти табла, съдържащи информация за местата, както и начина за приемане на излезлите от употреба автомобилни гуми.

Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават излезлите от употреба гуми само на определената от Община Несебър площадка или на лица, притежаващи разрешителен документ по ЗУО за събиране и предаване на негодните за употреба гуми.

2.5. Излезли от употреба моторни превозни средства

Съгласно определените с Наредбата изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства (ИУМПС), основните задължения на местната администрация са:

- определя местата за разполагане на необходимите елементи на системите за разделно събиране и местата за предаване на ИУМПС на територията на общината.
- организира дейностите по събирането на ИУМПС и предаването им в центрове за разкомплектоване, за което уведомява звеното „Пътна полиция“ при областната дирекция на Министерството на вътрешните работи по месторегистрация на МПС.

Община Несебър разработва и осигурява прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба моторни превозни средства чрез сключване на договор с организация по оползотворяване на ИУМПС - „БЪЛГАРСКА РЕЦИКЛИРАЩА КОМПАНИЯ“ АД-гр.София.

Подробно задължения на лицата притежаващи или извършващи дейности с ИУМПС са разписани в Раздел VI от Наредба №6 за опазване на околната среда на територията на Община Несебър, приета с Решение №455 от Протокол №15/30.05.2013г. на Общински съвет – Несебър.

План за действие към
Подпрограма за изпълнение задълженията на общината с оглед изграждане на системите за разделно събиране на масово разпространени отпадъци

Стратегическа цел 2: „Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им“

Оперативна цел - Изпълнение задълженията на общината относно съдействие при организиране на системите за разделното събиране и оползотворяване на масово разпространени отпадъци.

Текущи индикатори – Увеличаване количеството разделно събрани и оползотворени МРО от територията на общината.

Целеви индикатор – Създадена е ефективна система с участието на всички задължени лица по схемите за МРО.

Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целеви	
Оказване на пълно съдействие на организациите по оползотворяване на МРО, с които е сключен договор за събирането и предаването им.	-	-	постоянен	Изпълнение изискванията на законодателството за събиране на МРО	Проведени съвместни инициативи	Увеличено количество на събираните отпадъци	Община Несебър
Осведомяване на обществеността за търговските обекти, в които се извършва приемане на ИУЕЕО, НУБА, ИУМПС, ИУГ и отработени масла.	-	Общински бюджет	постоянен	Прозрачност и информираност при управление на МРО	Създаден и публикуван на сайта на общината регистър/списък на обектите	Актуализиране и поддържане на списъка	Община Несебър
Организиране на съвместни кампании с организацията по оползотворяване, с които има сключен договор общината за разясняване и предоставяне на информацията относно разделно събиране и оползотворяване на МРО	-	-	постоянен	Повишаване информираността на населението	Брой на проведени информационни кампании	Увеличаване на количеството МРО предадени за оползотворяване	Община Несебър, Ооп
Контрол за функционирането на схемите за разделно събиране на МРО в съответствие с правомощията на общинската администрация.	-	Общински бюджет	постоянен	Изпълнение на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО	Извършени проверки и предприети мерки	Създадена ефективност за използване на системата	Община Несебър

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА НЕСЕБЪР 2015-2020г

Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговор- ност
					текущи	целиви	
Водене на ежегодна отчетност за количествата на събрани и предадени за оползотворяване МРО от ООп, с които общината има сключен договор.	-	-	постоянен	Информационна обезпеченост във връзка с постигане на целите за рециклиране и оползотворяване	Увеличаване количествата на МРО предадени за оползотворяване	Създадена база данни МРО	Ооп
Обобщаване и публикуване на информация за местата за събиране на отпадъци от МРО, както и изготвяне на годишна справка за количеството събрани такива.	-	-	постоянен	Прозрачност и информираност при управление на МРО	Публикувана информация	Информираност на населението	Община Несебър, Ооп

Стратегическа цел 2

Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им

Подпрограма за отпадъците от утайки от ПСОВ

1. Въведение и основни положения

Утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води (ГПСОВ) представляват органична фракция, която се получава в резултат на пречистването на отпадъчните води след утаяването на остатъчните вещества.

Съгласно европейското законодателство, утайките от ГПСОВ представляват неопасни отпадъци, които при подходящо управление не представляват опасност за околната среда и човешкото здраве. След правилното и екологосъобразно третиране, те могат да бъдат от полза за околната среда. Съществуват редица възможности за оползотворяване и обезвреждане на утайките от ГПСОВ. Някои от тях са дългогодишни добри практики например, оползотворяването им като почвен подобрител върху земеделски земи и при рекултивация на нарушени терени. Друг по-съвременен подход за тяхното оползотворяване е използването им като гориво за производство на енергия. В случай, че утайките не могат да бъдат оползотворени, съществуват и възможности за тяхното обезвреждане чрез депониране или изгаряне.

В Наредба № 6 от 27.08.2013г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, са регламентирани изискванията на Европейската директива относно депонирането на отпадъци (ЕС, 1999г.). Тя забранява депонирането на течни сурови утайки и предполага нарастваща нужда от създаването на възможности за третиране и оползотворяване на утайките от пречистване на отпадъчни води, произтичаща от изискването за поетапно намаляване на количествата биоразградими отпадъци, предназначени за депониране до 2020г.

Въз основа на направените анализи и изводи прилагането на националния стратегически план за управление на утайките (НСПУУ) от ГПСОВ в България за периода 2014-2020 г. трябва да осигури следните национални цели:

- Рециклиране и материално оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020 г.:
  - 55% до края на 2016 г.
  - 60% до края на 2018 г.
  - 65% до края на 2020 г.
- Енергийно оползотворяване на следните количества образувани утайки от ГПСОВ до 2020:
  - 10% до края на 2016 г.
  - 20% до края на 2018 г.
  - 35% до края на 2020 г.
- Нулево депониране и нецелево временно съхранение на утайки до 2020г.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки.

На територията на Община Несебър, дейности по пречистване на отпадъчни води извършват три пречиствателни станции – ПСОВ „Обзор-Бяла“, обслужваща градовете

Обзор и Бяла; ПСОВ „Несебър- Сл. Бряг –Равда“ и ПСОВ към в.с. „Елените“- частна собственост.

Разглежданите ПСОВ са със значителна сезонна неравномерност в постъпващите количества отпадъчни води в резултат на туристическия поток, което поражда и значителна сезонна неравномерност в количествата генерирана утайка поради наличието на туристи през летния сезон.

Община Несебър като силно ангажирана по въпросите на опазване на околната среда реализира мащабен за общината инвестиционен ВиК проект „Събиране, пречистване и отвеждане на отпадните води от агломерация Несебър- Сл. Бряг –Равда“ по Оперативна програма „Околна среда“ 2007–2013 г., в рамките на който е извършена реконструкцията и модернизацията на ПСОВ-Равда, изграждане на довеждащи и отвеждащи колектори, реконструкция и изграждане на 7 броя КПС и дълбоководно заустване. С това се осигурява пречистване на отпадъчните води на Несебър, к.к. „Слънчев бряг”, Св. Влас, Кошарица и Равда, както и на селищата Каблешково, Ахелой и Тънково, които не са част от агломерацията, но поради технико - икономически съображения ще пречистват отпадъчните си води в ПСОВ Равда, тъй като географски са много близко едно до друго, а и канализационната мрежа е изградена така, че те са свързани помежду си. Проекта има изключително важно значение по отношение опазването на околната среда, като допринася за подобряване на екологичното състояние на морските води.

Във връзка с изпълнението на специфичната цел: *Опазване на околната среда* в общинският план за развитие на Община Несебър за периода до 2020 г. е заложено изграждането на нови и реконструкция на съществуващи ПСОВ:

- Изграждане на ПСОВ, която да обслужва селата Оризаре и Гюльовца;
- Изграждане на локална пречиствателна станция за с. Баня;
- Изграждане на ПСОВ Слънчев бряг – м. Стролата;
- Реконструкция и модернизация на ПСОВ Обзор – Бяла;
- Изграждане на ПСОВ Свети Влас – Елените.

Във връзка с предвижданията на общинския план за развитие до 2020 г., за изграждането и обновяването на съществуващи ПСОВ се очаква увеличение на обема на генерираните утайките спрямо 2014 г.

Към постъпващите отпадни води в пречиствателните станции не са включени промишлени предприятия. Пречиствателните станции „Несебър - Сл. Бряг – Равда“ и ПСОВ „Обзор-Бяла“ пречистват битови отпадъчни води, генерирани от домакинства, хотели, почивни станции и др. Генерираните утайки след обезводняване са с влажност между 75 и 80% и със следният състав: 18-20% НВ, органични НВ - 65% от НВ; общ фосфор - 4%, поради предимно битовия характер на водите.

Утайките от пречистването на отпадъчните води се третираат, както следва:

Метод на третиране на утайките	
ПСОВ „Обзор-Бяла“	аеробно, чрез изсушителни полета и декантерна центрофуга.
ПСОВ „Несебър-Слънчев бряг-Равда“	анаеробна стабилизация с метантанкове и последващо обезводняване с филтър преси.

В момента оператора на ГПСОВ на територията на Община Несебър - „Водоснабдяване и Канализация“ ЕАД – гр.Бургас, планира единствено оползотворяване на утайките в земеделието, като се обменя информация с представители на „Стопанска академия“, с цел популяризиране на употребата на утайки от пречистване на отпадъчни води сред по – големите земеделски производители.

Въз основа на прогнозите за увеличение на генерираните утайки и стремеж за постигане на количествените цели на европейско/национално ниво в оползотворяването на утайките, могат да се предприемат следните мерки:

- Внимателно проучване на възможностите, с цел кандидатстване за финансиране от ОПОС 2014-2020г. В последния вариант на ОПОС 2014-2020г. (май 2014г.) е предвидена възможност за финансиране на проекти на съществуващи ГПСОВ с оглед решаване на въпросите с генерираните утайки;
- За изпълнение на целите по оползотворяване на утайките, заложен в НСПУУ, от изключителна важност е информираността на персонала, относно най - добрите налични техники на европейско и национално ниво, свързани с управлението на утайките. В тази връзка добро решение е изготвяне на програми за обучение, с цел надграждане на знания, свързани с нови технологии и мерки по третиране и оползотворяване на утайките, и идентифициране на възможности за финансиране.

**План за действие към
Подпрограма за отпадъците от утайки от ПСОВ**

Стратегическа цел 2: Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци и намаляване и предотвратяване на риска от депонирането им.

Оперативната цел - Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени утайки от ПСОВ.

Целеви индикатор: - Оползотворява се цялото количество генерирани утайки от ГПСОВ на територията на Община Несебър.

Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целиви	
Проучване на възможностите, с цел кандидатстване за финансиране от ОПОС 2014-2020г. за инвестиционен проект за развитие и разширение на инфраструктурата за оползотворяване на генерираните утайки	-	ОПОС 2014-2020г.	2017	Подготвена апликационна форма и съпътстваща документация за кандидатстване пред ОПОС 2014-2020 г. за инвестиционен проект за развитие и разширение на инфраструктурата за оползотворяване на генерираните утайки.	Етапи на подготовка и оценка на проекта	Одобрен инвестиционен проект за финансиране по ОПОС 2014-2020 г.	„ВиК“ЕАД-гр.Бургас Община Несебър
Проучване на възможностите за конкретни обекти и земеделски земи, с цел оползотворяване на утайките в земеделието	-	„ВиК“ЕАД-гр.Бургас	2016-2020	Намаляване на количествата депонирани утайки.	Изготвено проучване	Оползотворяване на утайките от ПСОВ	„ВиК“ЕАД-гр.Бургас Община Несебър
Организиране на обучения, с цел подобряване квалификацията на персонала	-	„ВиК“ЕАД-гр.Бургас	постоянен	Повишаване информираността на персонала по въпросите свързани с управлението на утайките	Брой на проведени обучения	Повишаване информираността на персонала по въпросите свързани с управлението на утайките	„ВиК“ЕАД-гр.Бургас

Стратегическа цел 3

Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда

Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

1. Въведение и основни положения

Депонирането на отпадъците стои на най-ниското ниво в йерархията на управление на отпадъците, въведена с европейското и с националното законодателство. Основна част от усилията на национално и местно ниво за подобряване управлението на отпадъците са насочени към управление и предотвратяване на риска от депонираните отпадъци, което може да се постигне чрез няколко групи мерки:

- ползване на депа, отговарящи на екологичните нормативни изисквания, които минимизират рисковете за околната среда;
- чрез намаляване на количествата депонирани отпадъци посредством увеличаване дела на рециклираните и оползотворени отпадъци;
- закриване и рекултивация на старите депа за отпадъци с преустановена експлоатация;
- последващи следексплоатационни грижи и мониторинг на закритите депа;
- предотвратяване на депонирането доколкото е възможно на опасни битови отпадъци чрез разделното им събиране и предаване за обезвреждане.

Част от мерките, свързани с подобряване на йерархията на управление на битовите отпадъци (рециклиране и оползотворяване на биоразградимите и рециклируемите от хартия, метал, пластмаса и стъкло и др.), както и на строителните отпадъци, включени в предходните подпрограми, имат съществен принос и за предотвратяването и намаляването на депонираните отпадъци.

2. Анализ и описание на бъдещи мерки

В настоящата подпрограма са включени допълнителни мерки от компетенциите на Община Несебър, свързани с:

- осигуряване на екологосъобразно депониране на остатъчните битови отпадъци на депо, отговарящо на всички нормативни изисквания.
- подобряване управлението на други потоци битови отпадъци извън обхванатите битови отпадъци от предходните подпрограми, целящи подобряване на тяхното разделно събиране и отклоняването им от депониране, най-вече опасните отпадъци от бита.
- закриване и рекултивация на общинските депа за ТБО в общината, чиято експлоатация ще бъде преустановена след пренасочване на потоците отпадъци от общината по отредената схема за управление на отпадъците на регионално ниво.
- следексплоатационни грижи и мониторинг за закритото депо.

Като част от РСУО – регион Бургас, остатъчните битови отпадъци от Община Несебър ще се депонират на новото регионално депо, което отговаря на европейските и националните изисквания за екологосъобразно обезвреждане на отпадъци. Изградената първа клетка е с

капацитет 400 000 тона и период на експлоатация 5г. Следвайки тенденциите и политиката за управлението на отпадъците в ЕС и Република България, на територията на регионалното депо ще се депонират само тези отпадъци, които не подлежат на оползотворяване, рециклиране или повторна употреба. Имайки предвид инсталациите, които са доставени на депото за сепариране и компостиране - експлоатационния живот на Клетка 1 може да бъде удължен от 6 до 7 години.

Що се отнася до отговорностите на общината относно старите общински сметища, в съответствие с решенията в проекти и заложените елементи на регионалната система за управление на отпадъците в регион Бургас, с преустановяване експлоатацията на общинските депа на територията на общината предстои да се извършат действия за тяхната рекултивация. Тези действия се свеждат до необходимостта от изготвяне на проекти за рекултивация на общинските депа, като реализацията им ще се извърши през периода на действие на програмата. Общината е сключила договор за изготвяне на инвестиционен проект за закриване и рекултивация на съществуващото общинско депо за ТБО в землището на с. Равда. Необходимо е изготвяне на такъв проект и за депото в м. „Балабана“, землище на гр.Обзор.

Други действия, които следва да се предприемат, са свързани със следексплоатационни грижи на закритите общински депа. Това са дейностите по поддръжка на площадката на депата след тяхното закриване, осъществяване на контрол и наблюдение на параметрите на околната среда (мониторинг) и отстраняване на евентуални отрицателни последици от въздействието на депата върху околната среда и човешкото здраве за определения от компетентните органи следексплоатационен период.

Необходимо е да се определи отговорността за последващия контрол и наблюдение на параметрите на околната среда в района на закритите депа за битови отпадъци, съгласно изискванията на Наредба №6 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци.

С цел намаляване и предотвратяване на риска от депониране на опасни битови отпадъци, Община Несебър изпълнява мерки за разделното им събиране чрез сключени договори за сътрудничество с организации за оползотворяване на масово разпространени отпадъци, които съдържат опасни компоненти, като ИУМПС, батерии и акумулатори и ИУЕЕО. Както стана ясно тези отпадъци могат да бъдат предавани на осигурена площадка (Екопарк), намираща се на територията на ПСО-Несебър. Допълнителните мерки в подпрограмата целят подобряване и разширяване на обхвата на вече въведените мерки.

План за действие към
Подпрограма за предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

Стратегическа цел 3: „Управление на отпадъците, което гарантира чиста и безопасна околна среда“

Оперативна цел: Предотвратяване и намаляване на риска от депонирани отпадъци

Текущ индикатор - Остатъчните битови отпадъци се обезвреждат съобразно нормативните изисквания през целия период на Програмата

Целеви индикатор – към 2020 г. е стартирала реализация на проект за рекултивация на общинските депа за ТБО на територията на Община Несебър

Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	целиви	
Закриване и рекултивация на общинските депа	-	ПУДОС ОПОС	2020	Намаляване на риска за околната среда и човешкото здраве от депата с преустановена експлоатация	Одобрен проект за рекултивация. Осигурено финансиране за изпълнението на проекта	Етапи на възлагане и изпълнение на проекта за рекултивация	Община Несебър
Разработване на план за контрол и мониторинг след закриване на общинските депа в общината, съгласно изискванията на Наредба №6 от 27.08.2013 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци	-	Общински бюджет ПУДОС ОПОС	2018-2020	Определяне на минимални изисквания за наблюдение и контрол на параметрите на околната среда в района на закритите общински депа	Изготвен и одобрен план за контрол и мониторинг	Изпълнение на плана за мониторинг и контрол	Община Несебър
Провеждане на следексплоатационни грижи на депата и изпълнение на дейностите от плана за мониторинг.	-	Общински бюджет ПУДОС ОПОС	След завършване на проекта за рекултивация	Предотвратен е риска за околната среда	В ежегодния отчет за дейността на оператора са отчетени като изпълнени всички планирани дейности за следексплоатационни грижи за закритите депа		Община Несебър, Оператори на депата

Стратегическа цел 4

Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците

Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците

1. Въведение и основно положение

Информиранието и участието на обществеността е основен компонент от всяка програма за управление на отпадъците. Отпадъците са резултат от човешката дейност и без участието на населението, основен генератор на битови отпадъци, дори и най-добре разработената програма не може да постигне своите цели. От особена важност е да се повишава разбирането сред населението и бизнеса за йерархията при управление на отпадъците, т.е. за приоритетния ред на това как да се справяме с отпадъците, както и за отговорностите на всеки, който образува или допринася за образуването на отпадъци, включително и отговорността да покрива пълните разходи за своите действия.

Отчитайки всичко това, Община Несебър осъзнава своята отговорност за повишаване на това разбиране. За целта една от стратегическите цели в настоящата Програма за управление на отпадъците на Община Несебър 2015-2020 г. е *Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците*. Настоящата Подпрограма за информиране на обществеността по въпросите на управление на отпадъците е насочена към постигане на тази стратегическа цел.

2. Анализ и описание на съществуващото състояние и бъдещи мерки

Дейностите по управлението на отпадъците в Общината трябва да станат напълно прозрачни, като същевременно с това се дадат и повече възможности на населението за участие в процесите.

Общината е наложила през годините няколко кампании, които обхващат тематика за управлението на отпадъците и включват активно участие на населението.

Общината поддържа актуална информация за дейността, чрез секцията „Състояние на околната среда“ на електронната си страница, където е обявен и „зелен“ телефон за подаване на сигнали, жалби, мнения и предложения, свързани с управлението на отпадъците.

В настоящата подпрограма са включени мерки за подобряване на информираността на обществото - основен генератор на отпадъци. Мерките заложили в подпрограмата имат хоризонтален характер. На практика те подпомагат изпълнението и на мерките в другите подпрограми, а оттам допринасят за постигане и на останалите четири стратегически цели на Програмата за управление на отпадъците на Община Несебър.

Мерките са насочени към:

- Повишаване на ролята на обществеността в процеса на вземане на решения относно политиката за управление на отпадъците в Община Несебър;
- Изграждане на информирано поведение и на обществени нагласи относно отпадъците и повишаване на участието на населението и бизнеса в

предотвратяване на отпадъците и в разделното събиране на битовите и строителните отпадъци съобразно йерархията за управление на отпадъците.

Предвидените в подпрограмата мерки включват публикуване и разпространение на актуална информация и провеждане на разяснителни кампании за:

- повишаване на информираността и разбирането сред населението и бизнеса - за същността, принципите и йерархията за управление на отпадъците;
- за услугите по събиране, транспортиране и третиране на различните потоци отпадъци, предоставяни от общината;
- за задълженията на гражданите и бизнеса и за действията, които трябва да предприемат при управление на генерираните от тях отпадъци.

Планирани са също мерки, които чрез подходящи техники или схеми включват пряко гражданите в дейности за разделно събиране на различни потоци битови отпадъци. Специално внимание ще бъде обърнато на работата с децата в детските градини и училищата на територията на общината, предвид създаването у тях на устойчиви нагласи и поведение относно отпадъците. Друга група мерки е насочена към участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно политиката за отпадъците чрез допитвания, консултации, публични обсъждания.

Важна предпоставка за постигане на заложената цел са и част от предприетите до момента мерки, като провеждането на ежегодни национални кампании за почистване от отпадъци чрез участие на доброволци, ежегодният конкурс за общини „За чиста околна среда”, регулярните информационни кампании на организациите по оползотворяване.

План за действие към
Подпрограма за прилагане на разяснителни кампании и информиране на обществеността
по въпросите за управление на отпадъците

Стратегическа цел 4: Превръщане на обществеността в ключов фактор при прилагане йерархията на управление на отпадъците.

Оперативна цел: Подобряване информираността и участието на населението и бизнеса относно дейностите по управление на отпадъците в Община Несебър.

Текущи индикатори: Ежегодно нарастване на броя на домакинствата, административни сгради и търговски обекти, които участват в разделното събиране на отпадъците.

Целеви индикатор: през 2020 г. над 50% от домакинствата и над 70% от търговските обекти, производствени, стопански и административни сгради участват в системите за разделно събиране на отпадъците.

Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
Информираност на обществеността и участието им в процеса на взимане на решения при приемане на общински нормативни актове, програми и документи в областта на отпадъците.	-	Общински бюджет	2016-2020	Осигурени предпоставки за участие на обществеността в процеса на вземане на решения относно общинската политика за управление на отпадъците	Създадени правила и условия за участие на обществеността	Създадена практика за обществено участие при управлението на отпадъци те	Община Несебър
Поддържане на актуална информация за дейността, чрез секцията в сайта на Общината – „Състояние на околната среда	-	Общински бюджет	постоянен	Осигурен достъп на населението до информация за управление на отпадъците в общината	Брой публикувани съобщения годишно.	Поддържане на актуална информация за отпадъците	Община Несебър
Публикуване на годишни отчети за изпълнение на настоящата Програма за управление на отпадъците до 2020 г. на интернет страница на общината	-	-	ежегодно до 31 март	Осигурена прозрачност при изпълнение на общинската политика за отпадъци			Община Несебър
Провеждане на информационни и разяснителни кампании за различни възрастови и социални групи по	-	Общински бюджет	2016-2020	Повишаване информираността на населението и бизнеса	Брой проведени кампании	Увеличен брой на участниците в	Община Несебър, Ооп,

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА НЕСЕБЪР 2015-2020г

Мерки/Дейности	Бюджет, лв.	Източници на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение		Отговорност
					текущи	цели	
въпроси, свързани с разделното събиране и рециклиране на отпадъци						информационни кампании	PCYO
Участие в местни, национални и международни кампании за намаляване на отпадъците	-	Общински бюджет, партньорски организации	2016-2020	Ангажираност на населението и бизнеса в управлението на отпадъците в общината	Брой проведени кампании	Увеличаване броя на участващите в кампанията	Община Несебър Организатор на кампанията
Въвеждане на наградни схеми за училищата и детските градини при провеждане на инициативи за разделно събрани отпадъци.	-	Общински бюджет	-	Повишаване на участието на младите хора в разделно събиране на отпадъците	Брой участващи детски градини и училища	Количество разделно събрани отпадъци	Община Несебър Директори на училища и детски градини

VI. Координация с други планове и програми

Общинската програма за управление на отпадъците 2015-2020г на Община Несебър е разработена в координация както с национални, така и с общински програмни документи, като разбира се са отразени спецификите, приоритетите и потребностите на общината в сферата на управление на отпадъците.

На национално ниво главният стратегически план, от който произхожда настоящата програма е Националният план за управление на отпадъците 2014-2020 г. и Националната програма за предотвратяване на отпадъците като част от него. Изготвената Програмата за управление на отпадъците на Община Несебър е в съответствие с изискванията произтичащи и от други националните програмни документи, като:

- Националният план за управление на отпадъците 2014–2020 г.;
- Националният стратегически план за поетапно намаляване на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране до 2020 г.;
- Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България за периода 2011-2020 г.;
- Националният план за управление на утайките от ПСОВ до 2020 г.

В Националният стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране са описани начините и мерките за достигане на целите, заложи в ЗУО за намаляване на депонираните биоразградими отпадъци. Тези начини и мерки са заложи и в настоящата програма на местно ниво. За достигането им е разработена подпрограма с мерки за разделно събиране и достигане на целите и изискванията на НПУО за биоразградимите и биоотпадъците.

Стратегическият план за управление на отпадъците от строителството и разрушаване на територията на Република България поставя мерките и начините на действие за изпълнение на целите, заложи в ЗУО за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци, образувани от строителство и влагане на рециклирани материали в строителството. Подобни мерки и план за действие са разработени в Общинската програма на местно ниво. За изпълнението на мерките и целите е разработена подпрограма за прилагане на изискванията за строителни отпадъци и отпадъци разрушаване на сгради.

Като елемент от системата за планиране развитието на общината за периода до 2020г., Програмата за управление на отпадъците на Община Несебър е синхронизирана и съобразена с **Общинският план за развитие на Община Несебър за периода 2014 – 2020 г.**

Общинският план за развитие определя рамката за развитие в новия програмен период, като интегрира икономическите, социалните, екологичните и инфраструктурните аспекти на желания устойчив и балансиран растеж на територията на общината, като дефинира стратегически и специфични цели, приоритети и мерки.

Програмата за управление на отпадъците 2015-2020г. е в подкрепа на Специфична цел 1.4. „Опазване на околната среда“ към Цел 1 на ОПР на Община Несебър 2014-2020г. (Проект) „Интегрирано пространствено развитие и инфраструктурно и екологично подобряване и поддържане“ и *Мярка 1.4.1.: „Внедряване на нови технологии и третиране на отпадъци“*. Предвидени са дейности за закриване и рекултивация на общинските депа за ТБО на територията на общината; изграждане на ПСОВ и площадки за компостиране на биоразградими отпадъци.

VII. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на Програмата за управление на отпадъците на територията на Община Несебър за периода 2015-2020 г.

7.1. Наблюдение на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

За всеки стратегически документ е важно не само да бъде разработен съобразно с методологията на стратегическото планиране, но и да бъде реализиран съобразно планираното. Поради това наблюдението и оценката на изпълнението на програмни документи са ключови етапи от цялостния процес на планиране, с оглед проследяване на изпълнението на предварително поставените цели, срокове и ресурси и навременно предприемане на действия за преодоляване на възникващи проблеми при реализацията на мерките, а при необходимост – извършване на актуализация.

При изграждане на система за наблюдение, отчет и контрол е необходимо на първо място да се извърши ясно разпределение на отговорностите. Кметът на общината организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той определя звеното в структурата на общинската администрация, което да отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Необходимо е ясно дефиниране на отговорностите на вътрешните звена и на външните за администрацията структури, които предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността.

Наблюдението на Програмата за управление на отпадъците ще се осъществява чрез периодично събиране на информация, свързана с напредъка по изпълнение на включените в Програмата мерки и степента на постигане на индикаторите, както и анализ на събраната информация и на възникнали проблеми при изпълнението и причините за тях. В допълнение, за всяка мярка ще се наблюдава и спазването на планирания график и степента на изразходване на ресурсите.

Към момента събирането, систематизирането на данните, анализ и оценка на напредъка в изпълнение на мерките, причините за неизпълнение или за изоставане в изпълнението на общинските програми свързани с околната среда се извършват от служителите от Отдел „Екология“, отговорни и за управлението на отпадъците. За целта експертите от отдела изготвят годишен доклад за напредъка по изпълнение на мерките и програмните цели.

При отклонение от приетите мерки и цели е необходимо да се докладва на ръководството и своевременно да се предприемат коригиращи действия.

7.2. Контрол и отчитане на изпълнението на програмата за управление на отпадъците

Съобразно Закона за управление на отпадъците, органът който одобрява и контролира Общинските програми за управление на отпадъците е Общинския съвет на съответната администрация. Съгласно чл.52, ал.9 от ЗУО ежегодно в срок до 31 март Кмета на общината, внася в Общинските съвет отчет за изпълнение на програмата за предходната година, като същият след приемането му се изпраща в Регионалната инспекция по околна среда и води за сведение. Годишните отчетни доклади за изпълнението на Програмата ще се публикуват и на интернет страницата на Община Несебър с цел информиране на обществеността.

Целта на контрола и отчитането на програмата е да се проследи ежегодно напредъка на изпълнение на поставените мерки и цели в програмата, евентуалните пречки за

неизпълнението им, както и да бъдат взети навременни мерки при наличието на мерки, които не биха могли да се изпълнят поради финансови, нормативни и/или други причини.

7.3. Процедура за актуализация на програмата

Програмата за управление на отпадъците ще бъде актуализирана в случай на:

- промени в изискванията на европейското и българското законодателство, които налагат промени в заложените стратегически и оперативни цели и в планираните мерки за тяхното постигане.
- промяна на фактическите условия и/или възникване от необходимостта от прилагане на допълнителни мерки към вече приетите, при отчитане на липса на напредък за постигане на целевите индикатори.

Процедурата на актуализация ще включва изготвяне на актуализиран вариант на Програмата за управление на отпадъците на Община Несебър, провеждане на публично обсъждане, прилагане на законодателството за екологична оценка на планове и програми, внасяне на актуализираната програма за одобрение и приемане от Общински съвет.

VIII. Приложения:

1. Анализ на действащите нормативни и програмни документи в контекста на правата и задълженията на общините по управление на отпадъците.
2. Анализ на отпадъците.
3. Анализ на инфраструктура на управление на отпадъците.
4. Анализ на институционалния капацитет в сферата на управлението на отпадъците.
5. Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване.
6. Анализ на организационните схеми и форми за управление на отпадъците, планиране, финансиране и определяне на цени и такси за услугите.
7. Анализ на информирането на обществеността по въпросите на управление на отпадъците.
8. Анализ за информационното обезпечаване за отпадъците и дейностите с отпадъците.
9. Прогнози за образуваните отпадъци.